

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I. Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. în Reg. publ. per. 934/1934
Trib. Timișoara

Redactor resp. Dr. VARNAY ELEMÉR

Kilenc képviselőt és két szenátort küld a magyarság a parlamentbe

**Bánfy Miklós grófot és Gyárfás Elemér dr.-t szenátorrá választották
Többen szavaztak a mostani választásokon, mint azelőtt
A külföld véleménye a romániai választásról**

Temes-tartomány szavazói huszonnégy képviselőt választottak — három foglalkozási csoportból nyolcat-nyolcat — és az elkövetkezendő parlamenti ciklusban ezek lesznek a kamarában szövívi.

AZ ÉRTELMISÉGI FOGLALKOZÁSÚAK
csoportjában a képviselők, mint már jelentettük, a következők:

Baran Coriolan dr.
miniszter, aki a Bácság szülötte, ismételtén Temesvár város főpolgármestere és a prefektusi tisztséget is betöltötte.

Brediceanu Caius,
az ismert lugosi Brediceanu-család sarja, volt követ és meghatalmazott miniszter.

Brudariu Adrian
Temesvárott ügyvédi gyakorlatot folytat, az ügyvédi kamarának prodékánja és ezenkívül szociológiával is foglalkozik.

Teicu Ioan dr.
oravcai orvos, aki több ízben volt képviselő és prefektus.

Demian Aurel dr.
ügyvéd Aradon és a Házulajdonosok Szövetsége elnöke

Bogdan Anton dr.
temesvári ügyvéd, aki két ízben volt vármegyei prefektus.

Candea Constantin dr.
okleveles vegyész és tanár.

Coste Iuliu dr.
szintén kétszer töltötte be a vármegyei prefektusi állást, volt szenátor és az utóbbi években ügyvédeskedett. Az értelmiségi csoportban nincsen kisebbségi képviselő.

MEZŐGAZDASÁGI ÉS MUNKACSOPORT:

Mersa Pavel csákovai gazda, Avram Ioan száki gazda, Adam Nicolae kisszentmiklósi gazda, többször volt képviselő, Marza Simeon bormelő Ménesen, Vida Ion gazda Óhéban, Gherman Eftimie földbirtokos, volt képviselő. Dansoreanu Lazar birtokos Déván, Ghebeles Lazar mezőgazda Pankotán. Ebben a csoportban szintén nincsen kisebbségi képviselő.

KERESKEDELEM ÉS IPAR CSOPORTJA:

Popescu Grigorie szövogyári igazgató Lugoson.
Péter János szövogyári gépmester Temesvárott.

Schönborn József kereskedő Aradon, Besinger Ferenc, a Banater Deutsche Zeitung kiadóhivatalának tisztviselője Temesvárott, Jung János kereskedelmi vállalati igazgató Temesvárott, Mioe Romul bankigazgató Petrozsényban, Besa Cornel mérnök, a Kereskedők Szövetségének elnöke Temesvárott, Iercan Nerva, a Victoria-bank igazgatója Aradon. Ebben a csoportban három német és egy magyar képviselőnek jutott mandátum.

Péter János
az új kamara legfiatalabb korosztályába tartozik, mert mindössze harmincegy éves. Temesvári

születésű. Középiskolát végzett és beállott munkásnak. A Gyapjúipar gyárában jelenleg gépész. A magyarság életében évek óta szerepet játszott. (Az egykori Magyar Párt ifjúsági tagozatának sokáig volt elnöke és nagy népszerűségnek örvendett. Elnöki tanácstagja volt a Magyar Pártnak is. Hasznos munkásságot fejt ki a Gyárvárosi Katolikus Ifjúsági Egyesületben, amelynek egyik vezetőségi tagja. Kiváló műkedvelő-színész és szavaló. Mély szociális érzelme van.)

A SENÁTORVÁLASZTÁS EREDMÉNYE A TEMESI HELYTARTÓSÁGBAN

A szenátus tagjaira a választás országosan történt, vagyis az egész ország egyetlen választási kerületként szerepelt. A nyolcvannöve mandátumért másfélszáznál több jelölt versengett. A szavazás eredményét a Temes-tartományban teg-

nap délelőtt összesítették és azt leküldték Bucurestibe, ahol a szavazatokat egyesítik és megállapítják, hogy az egyes csoportokban kik nyerték el a megválasztáshoz szükséges szavazatmennyiséget.

A szenátorválasztásnál a magyarságnak öt jelöltje volt,

akik a Temes-tartományban a következő szavazatokat kapták:

Bánffy Miklós gróf a mezőgazdasági csoportban	31 szavazat
Barabás Andor dr. a kereskedelmi csoportban	31 szavazat
Gyárfás Elemér dr. a mezőgazdasági csoportban	22 szavazat
Martzy Mihály a kereskedelmi csoportban	44 szavazat
Szabó Béni az ipari csoportban	29 szavazat

Marta királyi helytartó nyilatkozata a választásokról

Marta Alexandru dr. királyi helytartó a lefolyt parlamenti választásokról lapunk munkatársa előtt a következő nyilatkozatot tette:

— A választások a helytartóság egész területén példás nyugalomban és rendben folytak le. Nem volt sehol verekedés és nem lehetett látni sehol részeg embert, mint az

a szigorú alkoholtiltalom ellenére előfordult abban az időben, amikor még a politikai pártok vettek részt a szavazáson.

A mostani választás alkalmával a szavazók fegyelmezetten járultak az urnák elé. Az egyes foglalkozásbeli csoportok szavazói azzal a meggyőződéssel szavaztak, hogy a jelöltek közül lelkiismereti meggyőződésük szerint kiválasszák a legkülönb, a legmegfelelőbb és a leginkább arra való egvényeket saját foglalkozásuk köréből. Aránylag sokkal több szavazó vett részt a mostani választásokon, mint azelőtt. Különösen tapasztalható volt ez a földművesek és kézi munkások csoportjában, amely

több választót ad, mint a másik két csoport együttvéve.

— A temesi tartományban — folytatta szavait a királyi helytartó — a lakosság nemcsak a foglalkozási ágak szerint nyert megillető kép-

viseletet a parlamentben, hanem nemzetiségek szerint is.

A románok mellett a huszonnégy képviselő között van három német és egy magyar, ami körülbelül megfelel a nemzetiségi számaránynak. Most történt meg először, hogy a Bácságnak magyar képviselője lesz a kamarában. Péter János természetesen amellett, hogy a kereskedelmi és ipari csoportban került be a parlamentbe, képviseli ott a helytartóság területén lakó összes magyarságot is.

— Románia első korrporációs parlamentje — fejezte be szavait a királyi helytartó — nem sokára összeül, hogy megkezdje munkáját. Reméljük, hogy ezen a munkán Isten áldása lesz. Miután az összes foglalkozási ágak képviselőket kaptak, ez nagy hasznára lesz az új törvényalkotásnak, mivel

az egyes szakmák képviselői már a törvények szerkesztésénél nyilváníthatják szakbeli véleményüket

és ezt a munkát eredményesen fejezhetik be a parlament teljes ülésén. Minden remény megvan rá, hogy az új parlament, amely a király Ófelsége elgondolása alapján jött létre, hasznos építő munkát végez majd az ország érdekében.

Magyar vélemény a választásokról

A helytartósági magyarság véleményét tükrözi vissza az a nyilatkozat, melyet a választási eredménnyel kapcsolatban egy előkelő magyar személyiségtől kaptunk.

— A választás eredményét két szempontból tekinthetjük — mondotta. — Az egyik az elért szavazatok száma, a másik pedig a leadott szavazatok arányában az eredmény realizálása. Ami a leadott szavazatokat illeti, meg lehetünk elégedve az eredménnyel, mert

csupán a kereskedelmi és ipari, valamint mezőgazdasági és munkácsoportokban hatvanezernél több szavazat esett a magyar jelöltekre.

Ebből arra következtethetünk — hiszen a szavazás titkos volt és így a valóságban nem ellenőrizhető — hogy

a német nemzettestvéreknél érvényesült-e a nemzetkisebbségi szolidaritás érzése

és igen tekintélyes számban a magyar jelöltekre is leadták szavazatukat. A közös érdekek közös szolgálatának gondolata a jövőben talán tovább fejleszthető és az együttműködés ezen a téren kimélyíthető.

— A valóságban elért eredmény tudajdonképpen nem kielégítő, mert eltekintve attól, hogy az értelmiségi osztály jelöltje nem kapta meg a Front elismerését és így nem is vehetett részt a választáson, a mezőgazdasági szakcsoport jelöltjének kimaradása a parlamentből azt jelenti, hogy

a magyar mezőgazdák a helytartóság területén nem lesznek képviselve a kamarában.

Az új rendszer szerint most voltak az első választások és így ezek tanulságait levonni a kormánynak is csak most kínálkozik majd alkalma. Nem lehetetlen, hogy ezen tanulságok alapján a kormány, illetve már az újonnan összeálló parlament is igyekszik majd megfelelő változtatásokat eszközölni a választási rendszeren.

A magyar tagozat képviselői

A Magyar Népközösség irodája közli a következőket: A június 1-én lefolyt országos képviselőválasztások eredményeként a magyarságnak kilenc képviselőjét választották be a képviselőházba. A megválasztott képviselők névsora a következő:

PÉTER JÁNOS,
Dr. BARTHA IGNÁC,
LUDVIG GYULA,
OROSZ KÁROLY,
Dr. SOÓS KÁROLY,
Gróf TELEKI ADAM,
TOMPA LAJOS,
Dr. KOVÁCS KÁROLY,
Dr. FILO FERENC.

A megválasztott képviselők a Szamos és a Maros tartományokból kerültek ki, míg Péter Jánost a Temes tartományban választották meg, ahol a kereskedelmi és ipari csoportban a legtöbb szavazatot kapta. A magyarságnak tizenhat jelöltje volt, akik közül kilencet választottak meg.

A SENÁTORVÁLASZTÁS EREDMÉNYE

Bucurestiben összegezték az egyes tartományokból beérkezett eredményeket és ennek alapján szenátorokká a következőket választották:

Mezőgazdasági csoportban:

Ionescu-Sisesti 635, Garoflid Constantin 572, Sescioreanu Constantin 512, Sardas Agricola 485, Seceleanu 342, Badarau Mircea 330, Iamandi Vasile 324, Pop Maria 306, Constantinescu Mircea 305, Alimaniteanu Virgil 281, Topoiu Dumitru 279, Palada Vasile 272, Erema Nicolae 259, Petre Pavel 257, Zaporoscenco Vladimir 255, Rosculeat Gheorghe 252, Birtolonu Aurel 250, Popovici-Bazdosanu 248, Ioan Micu 243, Bánffy Miklós 227, Manoliu Teteanu 226, Barbu Ilie 214, Ioan Ioan 214, Obrocea Ioan 214, Gyárfás Elemér dr. 210, Grovoslav Mladanec 209, Langa Constantin 208, Furlugeanu Octavian 202, Roiu Gheorghe 197, Ispravnic Sever dr. 193.

Országőrök stafétafutása

A különböző országrészek országőrszervezeteinek stafétái indultak el a különböző határok mellől Bucurestibe, ahol június 8-án, a király trónralépcséinek évfordulóján találkoznak és magukkal hoznak egy-egy földdel telt urnát. A magyar—román határ mellől Ócsanádrol tegnap reggel hat órakor történt az ünnepélyes indulás. Jelen volt Ciupe Gheorghe dr. királyi helytartósági vezértitkár, Popovici Virgil ezredes-prefektus, Mic Vasile, a temestorontali országőrszervezetek felügyelője, Ilca parancsnok és még sokan mások. Ionescu lelkész istentiszteletet tartott, majd Ciupe vezértitkár néhány büzdítő szóval útnak indította a futárt, miután az indulásról szóló pergament okmányt aláírták. Az első staféta Popovici Liviu elemi iskolai tanuló volt. A staféták ötszáz méterenkint váltakoznak. Félháromkor érkezett a staféta — Nestesescu gimnáziumi tanuló — Temesvároztól az Uniriú térrre, ahol az emelvényen előkelő személyiségek között álló Marta Alexandru dr. királyi helytartónak nyújtotta át az urnát és a pergament tartalmazó tokot. Miközben a zenekarok szóltak, megtörtént az okmányok a helytartó és az előkelőségek által való ünnepélyes aláírása. Ennek megtörténte után a staféta — ezúttal Stroica kereskedelmi liceumi tanuló — tovább vitte az urnát és az okmányt, hogy azt őtszáz méter után másik stafétának adja át. Popovici Virgil ezredes-prefektus Lugosig kísérte a stafétát.

— Megállapítható továbbá az, hogy sokan nem tulajdonítottak jelentőséget annak, hogy a névjegyzékbe felvétessék magukat, másrészt pedig egyes helyeken nagyon rövid időt szabtak meg a jelentkezésre. Ezek a hibák kiküszöbölhetők, mert a névjegyzéket minden év elején külgaztják és akik ezúttal elmulasztották a jelentkezést, vagy rajtuk kivülről okok miatt maradtak ki a lajstromokból,

a jövő évben jelentkezhetnek és érvényesíthetik felvételi jogukat.

— Hogy általában a választások eredményével kapcsolatban a Magyar Népközösség milyen állásponton helyezkedik majd, azt nem tudhatjuk, mert a döntés joga a központi vezetőség hatáskörébe esik. Mi csak véleményt nyilváníthatunk és előterjesztést tehetünk, de dönteni a központi vezetőségnek van joga.

Kézimunkás csoportban:

Flueras Ioan 655, Stroia Teodor 635, Maglasu Lazar 577, Jumanca Iosif 555, Ursica 553,

PÉTER JÁNOS szöveggyári munkás, Temes-tartomány egyetlen magyar képviselője

Javaslat az alsóházban:

Chamberlain menjen Moszkvába!

Moszkva a balti államok határait azoknak akarata ellenére is szavatoltatni akarja
A német diplomácia sikeréről írnak a francia lapok
Danzig elvárja Lengyelországtól, hogy „sajnálkozzék” az incidensek miatt

Londonból jelentik: Mint ismeretes, a szovjetkormány pénteken diplomáciai úton eljuttatta a hármasegyezményre vonatkozó hivatalos válaszát a francia és angol kormányhoz. A válasz szövegét mindaddig nem közlik a nyilvánossággal, amíg a két nagyhatalom kormánya nem felel az újabb javaslatok ügyében. A szovjet-választ pénteken este nyújtotta át Molotov külügyi népbiztos a Kremenben a francia és az angol nagykövetnek. Londonban az a vélemény, hogy a válasz Molotov legutóbbi ismeretes beszédének a kivonata. A tulajdonképpeni akadály a Balti-államok részére való biztonság követelése. A Szovjet ugyanis ragaszkodik ahhoz, hogy akkor is szavatolja az egyezmény a Balti-államok biztonságát, ha az illető államok ezt nem kívánják. A további tárgyalások igen sok tapintatot és türelmet kívánnak.

A balti államoknak nem kell a szavatosság

Párisból jelentik: A háromhatalmi egyezményre vonatkozó angol-francia ajánlatra érkezett szovjet-válasz bizonyos módosító indítványokat és nem ellenjavaslatokat tartalmaz. A szovjetkormány elfogadta a háromhatalmi egyezmény alapelvét, de

kéri a szavatosság kiterjesztését a Balti-államokra

és ezzel kapcsolatban azt kívánja, hogy a szavatosság önműködő legyen. Chamberlain miniszterelnök és Halifax külügyminiszter csak hétfőn térnek vissza Londonba úgy, hogy

az angol kormány megbeszélései csak a jövő hét folyamán folytatódhatnak.

A francia fővárosban kissé csalódással fogadták a szovjet-választ. A lapok értesülése szerint a Szovjet elvben hozzájárul a hármasegyezmény tervéhez, de súlyos fenntartásokat emel bizonyos részletkérdésekben. A megegyezést ahhoz köti, hogy

a Balti-államok feletlen szavatosságát vegyék be a szerződésbe.

Mihaila 540, Barhan Iosif 532, Straja Gheorghe 510, Bartalis 509, Oprisan 493, Grigorovic 485, Bragadireanu 473, Bartha 458, Zugrea 435 szavazattal.

Ipari csoportban:

Slavescu, Buiuioiu mérnök, Samoila, Mezere, Piriso, Besa Eugen, Motreanu Ion, Dumitru Gh. Stefanescu Radu, Ficsinescu, Negel Dumitru.

Kereskedelmi csoportban:

Niculescu Ritz, Stanescu Nicolae, Popa Apostol, Grigore Clep, Vesa Ionel, Ioaniciu, Zipa Ion, Nestor Dumitru, Manescu Stefan, Hanciu Dumitru és Nicolescu Cristea.

Szellemi foglalkozási csoportban

Tanítók: Iacobescu és Toni Dumitru. Középiskolai tanárok: Carp Mihail és Orasenu Grigorie.

Egyetemi tanárok: Tanasescu dr. és Stoinescu Constantin.

Egyház: Partenie Petre és Nae Popescu.

Mérnökök: Draciamanu és Nicolae Gheorghe.

Építésk: Rosu Ion, Barindei Ion, Simota George. (Mindháromm egyenlő szavazatot kapván sorshuzással az egyik kiesik.)

Orvosok: Prof. Iacobovici és prof. Minonici. Állatorvosok: Ionescu-Braila, Gh. Constantinescu.

Gyógyszerészek: Ionescu Dimitrie, Pop Corneliu Iuliu.

Ügyvédek: Petre Pogonat és Marinescu Boilintin.

Írók: Sandulescu Alexandru és Sadoveanu Ion Marin.

A KÜLFÖLD A VALASZTÁSRÓL

A Völkischer Beobachter bécsi kiadása legutóbbi számában megemlékezik az újrendszerű román képviselőválasztásokról. A lap többek között a következőket írja: „A multbani módszerekkel szemben elfoglalt bátor állásfoglalást elismeréssel kell fogadni.” Olasz részről a Popolo di Roma így ír: „A választás ezalkalommal a legteljesebb nyugalmi légkörben és nagy lelkesedéssel folyt la.”

valások kérdésénél. Ez alkalommal David Adams építész javasolni fogja, hogy Chamberlain miniszterelnök utazzék Moszkvába. Ez egyezik a miniszterelnök álláspontjával is, mert saját maga elmentette ki München előtt, hogy a nemzetközi onyodalmak elhárítására legcélszerűbb, ha a különböző államok vezető politikai tényezői személyesen tárgyalnak.

HITLER VASÁRNAP KASSELBEN BESZÉL

Berlinből jelentik: A vasárnapi nap folyamán Hitler vezér és kancellár minden valószínűség szerint Kasselben rövid beszédet mond a volt német frontarcosok szövetségének évi kongresszusán. A közgyűlésen mintegy százezer volt német frontkatonára vesz részt. Quipeo de Llano panyol tábornok vezetésével nagyobb számú panyol küldöttség érkezését várják a kongresszusra.

GÖBBELS ÚJABB CIKKE A NÉPEK OSZTÁLYHARCÁRÓL

Göbbels propagandaügyi miniszter az Angriff című lapban cikket írt, „Osztályharc a népek között” címen. Göbbels a plutokrata és proletár nemzetekről beszél, a vagyonosokról és a zегényekről, arról a két kategóriáról, amely köli az utóbbi időben oly sok vita folyt a nemzetközi fórumon. Göbbels megállapítja, hogy az többi hónapokban

valóságos osztályharc fejlődött ki a népek között,

miután egyes népeknek mindenük megvan és másoknak semmijük sincs. Most azonban két nagy és hatalmas nemzet egyesült, elszakíthatatlan módon egyesült nemzeti érdekeinek megvédésére és ezen az érdeken kívül semilyen más szempont nem vezeti őket. Felteszi a kérdést, vajon a fejlődés menete és a versaillesi szellemet képviselő hatalmak készülődése nem vezet-e szükségszerűen háborúhoz, vagy pedig érvényesülni fog az olasz és német nemzetek békeóhaja? Az európai népek fogják ezt meghatározni.

— Mi, németek, — írja Göbbels propagandaügyi miniszter az Angriffban — békét óhajunk, az egyenlő jogokra és kötelezettségekre pilülő békét, mert egyedül ez vezethet az európai helyzet tisztázódásához és egyedül ezzel lehet helyettesíteni az osztályharcot és az új jogrend kialakulását.

DANZIG JEGYZÉKET KÜLDÖTT LENGYELORSZÁGNAK

Danzigból jelentik: Kreiser, a danzigi szenátus elnöke, jegyzéket küldött Lengyelország danzigi képviselőjének. A jegyzék hangoztatja, hogy lengyel részről nem kapott választ a liessau és dirsauai hídnál, valamint Liessauban és Kolbingnél történt incidensek ügyében és a danzigi határ átrepülésével kapcsolatban Lengyelországhoz intézett jegyzékre. Ugyancsak nem érkezett válasz a Grubenaus meggyilkolásával kapcsolatos jegyzékre sem.

Azt várta, hogy a lengyelek legalább sajnál-

Reménytelené vált a Thatis utasainak helyzete

A kiemelő kötél elszakadt és a hajó hátára borult. 97 ember esett a tengeri katasztrófa áldozatává. A szerencsétlenség bekövetkezését a hajó utasai három órával előbb tudták

Londonból jelentik: Az angol tengernagyi hivatal szombaton hajnalban jelentette, hogy a Thatis tengeralattjáró legénységének megmenetése már nincs remény. Szakértők körében az a vélemény alakult ki, hogy a bennszorultak nagyrésze akkor pusztult el, amikor megkísérelték a tengeralattjáró elhagyását. Az egyik megmenekült tiszt elmondotta, hogy miután a Davis-készülék használata rendkívül komplikált, közösen úgy határoztak, hogy először egy kapitányt és egy hadnagyot, azután pedig két matrózt engednek a felszínre, akiknek majd segíteni kell a mentési munkálatokban. A továbbiakban pedig úgy döntöttek, hogy a mentőkészülék használatánál mindenkor egy tengerész és egy civil-ember szálljon fel, miután a polgári személyek egyedül nem értenek a készülék kezeléséhez. Azt hiszik, hogy a Davis-készülék azért nem működött, mert az egyik polgári személy rosszul kezelte azt,

elzárta a tengeralattjáró kijáratí nyílását a többiek előtt.

Szombaton délelőtt 10 órakor az admirális ki jelentette, hogy a mentési munkálatokat ismét meg lehetett kezdeni. Az apály beálltakor hat bú-

vár ereszkedett le, hogy a tengeralattjáró helyzetét pontosan megállapítsák. Ekkor még remény volt arra is, hogy a legénység néhány tagját megmenthetik.

A tengernagyi hivatal délelőtt 10 órakor újabb jelentést adott ki, amely szerint még remény van arra, hogy a búvárhajó néhány tagját meg lehet menteni. Amíg az apály tartott, tovább folytatták a munkálatokat. A búvárok lázasan dolgoztak a tengeralattjáró körül, de a munkájuktól nem vártak sok eredményt.

A hajó 130 láb mélységben fekszik az öböl alján.

A búvárok a reggeli órákban horgonyköteleket erősítettek a búvárhajóhoz, hogy azt felemeljék, amennyire lehetséges. A kötelek azonban elszakadtak és akkor még nagyobb baj keletkezett. A tengeralattjáró ugyanis felfordult és így esett vissza a mélységbe. Hátára borult és a hajó kémlelőtornya belefördött a mélységben lévő fűvenybe.

A segítségül érkezett hajók parancsnokai ekkor kijelentették, hogy most már semmi remény nincs a menekülésre.

Az egyik menekült hajószereelő részletes val-

Kérjük, győződjön meg személyesen!

Végezze el a következő kis kísérletet: először is (mielőtt arcát a mi módszerünk szerint kezelné) nézzen egy nagyító tükörbe! Nagyon valószínű, hogy egy kissé kellemetlenül fogja meglepni az a látvány, amit arcbőre nyújt.

Azután kenjen fel, arcának egyik felére, egyenletesen egy finom réteg Three Flowers Vanishing Creamet és rakjon fel egy kis vattával egy leheletnyi Three Flowers pudert is — és most hasonlítsa össze arca két felét! Nincs-e komolyan meglepve a különbségtől? A kezelés hatása alatt eltűnt egy csomó kis teinthiba, arcbőre elragadóan sima lett és gyengéd matt-csillogást nyert! Ilyen arcbőrt kívánunk magunknak mindennapra!

H U D N U T
Puder és Krém

kozásuknak adjanak kifejezést a Grubenaus eset miatt.

és az ügyben bűnös három lengyel tisztviselőt elboacsátják. Ezek a várakozások most is fennállanak.

lomást tett a szerencsétlenségről. Elmondotta, hogy három órával az elsüllyedés után a parancsnok aggodni kezdett és ekkor adták le az első vészjeleket. A személyzet a legénységi cellába vonult vissza és a tengerészek nagy ónuralommal más témákról kezdtek beszélgetni, hogy a bajról eltereljék a figyelmet.

Néhány óra múlva már nem is látták egymást a sűrű levegőben.

Két tengerész a kémlelő tornyon keresztül akart megmenekülni, egy harmadik társuk pedig megőrült.

A déli órákban a tengernagyi hivatal újabb jelentést adott ki, amelyben közölte, hogy az elsüllyedt hajón még hét ember tartózkodik és így a áldozatok száma kilencvenhétre emelkedett. Amíg az apály tartott, folytatták a kísérletet, hogy a hajó farát kiemeljék a vízből. Ezek a munkálatok nem vezettek eredményre. Angliában már letettek minden reményt arról, hogy a Thatis tengerészei és utasai közül bárkije is meg tudjanak menteni.

Szombaton délután 5 óra 30 perckor kiadott hivatalos jelentés szerint semmi remény sincs a Thatis tengeralattjáró embereinek megmentésére. A közlemény szerint a tengeralattjáró személyzete és az azon levő szakértők és tisztviselők fulladásos halállal múltak ki. Az áldozatok száma 98, mert később állapították meg, hogy a Brown Rotters cég egyik tisztviselője is a Theitsen volt. A mentési akció legtagrikusabb jelenete az volt, amikor Orar kapitány kérte, hogy tegyék ki a tengeralattjáró fedélzetére, hogy a közeledő mentőhajónak jelezhesse a tengeralattjáró holliétét.

A kapitány elhatározása bátor és kockázatos volt, mert

föltétlenül megfulladáshoz vezetett volna, ha sok idő jelik el a segélyhajó érkezéséig.

Szerencsére kevéssel a fedélzetre való érkezés után közelbe érkezett a Braze mentőhajó, amely a mélybe eresztett lövedékekkel adta tudomásul megérkezését. A jelekre a tengeralattjáróról válaszoltak és újabb három ember ment a fedélzetre.

A nagyvárosi fülek inycenségei:

A motorkerékpár süketítő robaja, a rikkancsok rekedt ordítószása, a motorok asztmás puffogása, a gépfűrés és egyéb dobhártyát hasogató zajok

Irtta: AUBERMANN PÉTER

Minap egyik ismerősömmel találkoztam, akinék emeletes háza van a város egyik legforgalmasabb pontján. Már régen észrevettem rajta valami különös változást. Válla görcsös vonaglása, kapkodó beszéde, hirtelen öszerezenzései szokatlan idegességet áruáltak el. Most azután találkozásunk során mindez keserű panasz alakjában buggyant ki belőle. Elmondotta, hogy az utóbbi időkben milyen megrázkódtatások érték. Beláttam én is... megcsapkodva az élet ostarától, felajzott idegzetével már nem az a régi, nyugodt, kiegyensúlyozott, kedélyesen és kardosan évődő ember. Hiába, a szenvedés olyan, mint a szű, amely ha valahová beletemetkezik, felőrli és megroppantja a legkeményebb tölgylet is. Igen, nagyon megváltozott. Komor pszichizmus borult rá. Türelme alig van és ezt a keveset is törekeny edényben őrzí. Ezelőtt a lármát kutyába se vette. Ma hallószerve felvesz minden halk hangfoszlányt, felűti a fejét az ajtócsapkodásra, bántja az óra ketyegése, bosszankodik, ha a szomszéd bőmbölteti a rádióját. Este, lefekvés-kor csukott ablakon keresztül a fülebe hasít a kanyargó villamos éles csikorgása és az autótáxil túlkölése. Reggel kocsiözörgésre és a piaci kofák hangos karatylósára ébred. A guta kerülgeti, amikor egy-egy motorkerékpár süketítő robajjal száguld el a háza előtt. S a reggeli koncert ezzel még nem ért véget. A tejes ugylátszik csak csörömpölve tudja kannáit vinni. A pékinas sipolás vagy rikácsolás nélkül nem képes friss kiflijét eladni. Miért kell egyik-másik rikkancsnak olyan telj torokkal kinálnia efemer portékáját. Egy bárdolatlan hangu legénynek pedig pont az ő ablaka alatt kell kurlálnia annak a vihogó cselédnek...

Van ebben az érzékenységben beteges beképzeltség is, amelyen ismerősöm némileg túltehetné magát. De hogy enélkül is ilyen idegállapotba juthat még a normális ember is, az nem utolsó sorban a mi rohanó tempó és zajos életünknek is betudható. Számos modern találmány nyakunkra hozta az idegtépő zajt. Az ucán rántkátmad, dobhártyánkat szagattja a motorkerékpár puffogása, a fagyógép rásópolys sercegése. A nyomdákban örülten zakatolnak a rotációs gépek, a bankokban, üzletekben csilingel a telefon, kattog az írógép, berregnek a csengők. Láрма és zaj terpeszkedik minden vonalon. Az állomáshoz dűbörögve futnak be a vonatok, a gyárakban őrzöngenek a motorok. Bizonyos időpontokban elbűdülnek a szirénák, egyik-másik olyan erősen jajgat, hogy visszhangzik töle a város.

A ZAJ KÁROS HATÁSAI

Az emberek igen különböző fokban reagálnak a zajra. Tény az, hogy a mi ideges világunkban egyesekre szinte elviselhetetlen teherként sulyosodik. A nagy zaj káros hatásai: Emeli a vérnyomást, gyorsítja a szív tevékenységét, de gátolja a gyomor munkáját. Kisérletet igazolják azt, hogy erősen befolyásolja a munkateljesítményt is, képes annak intenzitását harminc százalékkal csökkenteni. Természetesen akadnak olyanok is szép számban, akik a zajban éppen úgy tudnak dolgozni, mint síri csendben, sőt néha még jobban is. Így például egy ismert norvég írő meséli, hogy zaj nélkül nem szállja meg az ihlet. Ezt a „termékeny” zajt rendszerint a körülötte hancurozó gyermekek és zongorázó felesége szolgáltatták. Nem hagyják magukat zavartatni alkotó munkájában Goethe, vagy Galsworthy sem. Életemem lett a zaj azoknak, akik állandóan zajos munkahelyen dolgoznak. Ha a munkából hazajönnek, nem nagyon örülnek az újult süket csendnek, hanem sietnek gramofont és hangszórót bekapcsolni.

A hang azonban nemcsak a munkateljesítményt csökkentí, hanem a pihenés és üdülés kellemébe is keserű ízt cseppent. Megzavarja a legnemesebb szórakozásainkat. Gondoljunk csak azokra a villanygépek okozta zörejekre, amelyek élvezhetetlenné teszik a rádióhallgatást. Belevágunk az izgató érdekességű előadásba, belesieteregnek akkor, amikor a szívesendítő melodikát a legkellemesebben árának. Olyanok ezek a zörejek, mint a hernyó, mely

a legszebb szírmot választja ki, hogy rárakja ujjdok petéit.

KÜZDELEM A ZAJ ELLEN

A zajnak sok káros és kínos hatása miatt érthető, hogy több helyen megindult ellene a küzdelem. A Népszövetség egészségügyi oszálva bizottságot bízott meg azzal, hogy nemzetközileg szervezzék meg a láрма elleni harcot. Newyorkban egy szakbizottság megállapította, hogy a zajt a felére lehetne letompítani, ha a közönséget erre reánevelnék és ha megfelelő rendőri rendszabályokat fogantatosítanának.

A zaj lényegesen csökkenne, ha a forgalmat minél kevesebb uccára koncentrálnák, továbbá ha például a gépkocsikon, motorkerékpárokon, útépítő gépeken hangtompítókát használnának. Nagyban hozzájárulna az is, ha építkezéseknél zajszigetelő anyagokat használnának, ha a hálózobákat az uccával ellentétes oldalra építenék. Amj az autótülkölést illeti, tudomásom szerint ez a város területén büntetés terhe alatt tilos. Angliában például ez a tilalom az éjszakára korlátozódik. Másutt használnak már olyan autódudát, amelyet a nap, vagy az éjszaka szerint erős és gyenge hangra lehet bekapcsolni. Elsősorban a kórházaktól, templomoktól és iskoláktól kellene a zajos forgalmat távolítani. Figyelmeztető feliratokon kívül erősebb rendszabályokat is kellene a csend érdekében fogantatosítani.

Beszélgetés a világhires Upmann szivargyár magyar igazgatójával

Egy érdekes pályafutás története. Hogyan készül a legjobb szivar

Amszterdamból írják: Hosszúszerű pipából eregette a füstöt Hoch József tanító úr, a szép kék füstöt. Szüzdohányt szivott s szídtá a fináncot. Gyermekekrom fejlethetetlen emlékei közé tartozik ez a kiváló öregúr, akinek nyugodt pipázása s szebbnél szebb meséi belémcsöppentették a vágycsozást, messze idegen földék s idegen népek iránt.

A pécsi elemi iskolában a néha csipős pipa-füstön, mint egy gomolygó fátyolon áttekintve, hallgattuk a csodálatos történeteket a tengerentúlról, ahol először csodálkoztak Kolumbusz emberei a füstölő bennszülötteken, s ahonnan tulajdonképpen ide került hozzánk a dohány. Talán véletlen, de így kerültem összeköttetésbe a dohányval — mondja Vámos Jenő, egy magas, fekete, nyílttekintetű fiatalember, aki talán a világ legjobb szivarjait gyártja, az Upmann-szivarokat.

Jómagam, süldő gimnazista koromban csupán regényekben találkoztam ezzel a nemes szivarval, amikor olvastam, hogy: ... a lucullusi lakoma után a dohányzóba vonult a társaság és süppedő borszékébe ülte, ragyujtott a bankár egy Upmann-szivarra...

Arról beszélgettünk, hogy világválság ide, világválság oda, Hollandiában még ma is vigan és igen sokat dohányoznak s főképen szivaroznak az emberek. Ha Hollandia mind a nyolc és félmillió lakosát számítjuk, csecsemőket, hölgyeket és aggokat is, kiderül, hogy fejenként 1.16 kgr. pipadohányt, 549 cigarettát és 179 szivart szivnak el egy évben. (1938-ra garantálva.) Mindezt fejenként 15 forintért. Beleszámítva a bagózókat is.

Vámos Jenő 20 éves korában Pécsről egyenesen Amerikába ment. Otthon csak titokban szivott el néha-néha egy szivart. Amerikában pedig, Newyorkban, végigkóstolta a szebbnél-szebb hol jó, hol rossz szivarokat s még mielőtt utolsó dollárját kiadta volna, belépett egy dohánybepozító céghez, s hamarosan saját vállalatot alapított. A „Vámos Trading Company” pipadohányt, s különböző dohánycikkekkel hozott forgalomba.

Önök is lehetnek oly gyönyörű fogai, mint Amerika filmsztárjainak

Nem kell többé trügyelni a „hivatásos filmsztárságot” ragyogó fogorvosokért. Az Ön fogai is ugyanolyan ragyogók és hófehérek lesznek, ha mátol kezdve KOLYNOS-szal mossa fogait.

Ezt a tudományos alapon előállított csodálatos, fogkrémet a fogorvosok ezrei ajánlják kiváló hatása miatt.

Növelje mosolya varázsát KOLYNOS díttal

Si vis pacem, para bellum! Ha békát akarsz, selj háborút! Hogy csend legyen, nem árt né lármát csapni. Valóban érdemes agítani, sőt lé mázni is azért az áldott, termékeny csendért, amiben pihennek a felkorbácsolt idegek, ériéldnek nemes gondolatok és lendületet kap a munka.

Az angol királyi pár kanadai látogatásának jelentősége

Anglia ismeretlen amerikai birodalma. Angolok, franciák élete a brit birodalomban

Amerikából írják: Csak most, amikor a királyi pár kanadai körútját részletesen részletesebb leírásokkal kíséri az angol sajtó és ugyiszólván felfedezi az angol olvasóközönség számára Kanada városait, tűnik fel, hogy „normális körülmények” között milyen kevés szó esik erről a hatalmas amerikai birodalomról az európai sajtóban. Még az angol lapok sem igen foglalkoznak a testvér ország eseményeivel, bármilyen erős szálak is fűzik egybe az anyaországot a legrégebbi brit dominiummal. Valahogy ez az északamerikai ország, mely a maga három és félmillió négyzetmérföldnyi területével megközelíti az Egyesült Államok méreteit, kiesett Európa látóköréből.

Kanada politikai eseményei Európában alig keltenek érdeklődést, sokan talán még azt sem tudják Angliában, hogy a legutóbbi választásoknál a konzervatív pártot liberális kormányzat váltotta fel, a világháború és művészettörténet számára Kanada még alig nyújtott számottevő gazdagodást, a gazdag és rohamosan fejlődő ország önálló külpolitikájáról a közelmúltig alig érkezett hír. Vagyis azt mondhatnók, hogy a világhírű östörkeken kívül Kanada alig szolgált nemzetközi értelemben vett szenzációkkal.

ANGLIA ÉLÉSKAMRÁJA

Pedig az európai földrész számára Kanadának, mint a világ egyik legnagyobb exportállamának felmérhetetlen jelentősége van. Nagy-Britannia gabonaellátásának egyharmad részét Kanadából fedezik, a búzapiacra általában pedig a kanadai kivitel döntően befolyásolja az egész világpiacon. Hasonló szerepet igényel ez az amerikai dominium hallászat és szörmeiparban, a fatermelésben, nemkülönben pedig néhány a modern gazdasági élet számára nélkülözhetetlen fontos nyersanyag termelésében. Anglia az európai nemzetek közül talán legrosszabbul áll az önellátás tekintetében, de mégis teljes biztonságban érzi magát mindaddig, amíg összeköttetése és kapcsolata zavartalan a birodalom tengerentúli részeivel. Ebben pedig talán éppen Kanadának van a legfontosabb szerepe. Így például egy jövendő háború kilátásainak megítélésénél mindig rámutatnak arra a sorsdöntően fontos tényezőre, hogy a világ nélkültermelésének negyötöd részét Kanada szolgáltatja.

Nagy-Britannia és az Egyesült Államok ropant felvételi képessége révén a kanadai kivitel csodálatos mértékben emelkedett. Értéke 70 év alatt 48 millió dollárról 1 milliárd és 350 millió dollárra emelkedett. Vagyis a kanadai export 1868 és 1938 között körülbelül megharmadszorosodott, tehát egy oly fejlődést mutat, melynek arányait más ország még csak meg sem közelíti. Így történt, hogy Kanada a maga 11 milliónyi összlakosságával ma már a világ negyedik legnagyobb exportállamává lett és messze megelőzve más, sokkal népesebb államokat, közvetlenül az USA, Nagy-Britannia és Németország után következik.

AZ ÜRES ORSZÁG

Kimeríthetetlen természeti kincsei révén a legnagyobb brit dominium mai lakossága többszöröse tudná élni. A világháború előtt Kanada értelmileg éppen az európai kivándorlás egyik legfőbb célpontja volt. Evente körülbelül 300.000 európai kivándorló (köztük nagyszámu magyar) kereste boldogulását Kanada földjén és szakértői jóslatok szerint valószínűnek tartották, hogy 1940-ig Kanada népessége 30 millióra emelkedik. A világháború ezt a fejlődést kettészakította. Kanada a maga kivitelre berendezett gazdasági életénél fogva minden más állammal jobban rá volt utalva az országok közötti egészséges és rendszeres csereforgalomra. Amikor azután a világháború alapjaiban megingatta a világgazdaság egész szerkezetét és a nemzetek közötti gazdasági forgalom összesorvadott Kanadára fekete évek következtek.

A világgazdasági válság súlyos sebet ejtett Kanada gazdasági életén, melyet a konzervatív kormány a bevándorlás szigorú korlátozásával próbált enyhíteni. Ma már kezdő kelátni, hogy a bevándorlás megszigorítása kétélű fegyver volt és

Kanada jóval nagyobb lakosság számára tervezett gazdasági intézményei (vasut, stb.) rá lettek volna utalva az újabb bevándorló tömegekre. A bevándorlási korlátozásoknak azonban nemcsak gazdasági, hanem politikai és lélektani okai is voltak. A háború után a brit bevándorlás önmagától teljesen megszűnt, a Kanadába bebocsátást kereső tömegek kizárólag más fajokból kerültek ki.

A magas életstandardhoz szokott kanadai lakosság attól fél, hogy ezek az igénytelenebb proletárjellegű bevándorló tömegek olcsó munkacerejükkel aláássák az ország fejlett életszínvonalát. Ujabbban igen erős propaganda indult meg, hogy az anyaországból kivándorlókat csábítsanak Kanadába, miután a hatalmas ország aránylagos néptelensége részben a további fejlődés akadályá, másrészt csábítólag hathat idegen imperializmusokra, de félnek attól is, hogy az angol-szász elem szaporodásának megtorpanása az anyaországhoz való kapcsolatok meglazulásához vezethetne.

FRANCIÁK AZ ANGOL BIRODALOMBAN

Kanadát a világgözelemény annyira azonosítja a brit impériummal, hogy szinte megfelelnek a dominium népességi összetételének sajátjágáról. Kanada lakossága — mint most ez a királylátogatható új tápot adhat. Emlékeztet még, hogy két alapelemből áll: a britből és a franciából. A francia elem szaporasága messze felülmúlja a brit réteget. Amikor 1759-ben Wolfe tábornok a híres quebeci diadallal biztosította Anglia számára a Kanada felett való uralmat, a mai Kanada területén 50.000

A „Senior dominium“

Bármilyen belátó is volt az angol kormánypolitika, Kanada történetének az angol hódítás óta sok nyugtalan időszaka volt. Az angol telepesek ép úgy, mint az Egyesült Államokban, önkormányzatra törekedtek és az egyre szaporodó francia lakosság uralmi törekvései is jónéhányszor érvényesültek a 19. század folyamán. Az angol haderőnek nem egy lázadást kellett Kanada földjén levernie. Gyakran kísértett az a lehetőség, hogy az angol többségű országrészek az Egyesült Államokhoz csatlakozna, míg a francianépességű tartományokból egy tengerentúli francia birodalom alakul. Az angol kormányzati bölcsesség megtalálta a veszedelemes jelenségek orvosságát.

A kanadai alkotmány teljes megváltoztatása felmérhetetlenül megjavította az anyaország viszonyát nyugtalanokodó gyarmatahoz. Már 1867-ben Kanadát dominiummá alakították át, mely nagyfokú önkormányzattal rendelkező államszövetség formáját öltötte. Ehhez az új államszövetséghez még néhány szomszédos angol gyarmat is csatlakozott. Így voltaképpen a brit impérium mai szerkezetéhez, mely magát büszkén nevezi „senior dominiumnak”, szolgáltatta a mintát és a példát. További alkotmánymódosítások egész sora, melyek közül a legfontosabb az 1921-es ugynevezett Statut of Westminster egyre jobban kialakította Kanada önállóságát. Ma voltaképpen ez a brit dominium teljesen önálló és független állam, melyet csak a korona köt össze elválaszthatatlanul az egykori anyaországgal.

ÉRZELMEK A VILÁGPOLITIKÁBAN

Ez a kapcsolat a maga bonyolultságában is oly laza hogy tartalmát és erejét csak az érzelmi háttér szolgáltatja. Ezért oly jelentőségteljes politikai szempontból a királyi pár kanadai látogatása mely a kanadaiak hűségének a korona iránt sokáig kiható új tápot adhat. Emlékeztet még hogy két esztendő előtt, amikor a trónváltás drámai válsága időlegesen aláasta a királyi ház tekintélyét, feltételezhető volt, hogy Kanada végleg északak Nagy-Britanniától. Tisztaban kell lennünk azzal, hogy a világháború óta az Egyesült Államok és Kanada egyre jobban közeledtek egymáshoz. Ma a kanadai életet szellemileg és politikailag erősebben befolyásolja a szomszédos USA, mint a távoli anyaország.

BUZIÁS idei attrakciója, a tündérkerttel ellátott és minden elképzelhető kényelemmel felruházot

PENSIUNEA

Vila „Margot”

melynek ultramodernségén csak a dumping árai tesznek tul.

Telefon: 10 sz. Rádió, patefon, sajtát angol-park. Buziás-bái. I. Duca ucca 15 szám.

Tulajdonos:
Margareta dr. Boca

francia telepes élt. Száznyolcvan év alatt ez az 50.000 kanadai francia 5 millióra szaporodott. Ebből több mint 3 millió Kanadában maradt, a többiek az Egyesült Államokba húzódtak át.

A Dionne családnak, mely az ötös ikrek folytán világhírű lett, 12 gyermeke van és az ilyen bőséges gyerekláda a kanadai franciák között egyáltalán nem ritka, még a 20 gyerekes családok sem számítanak rendkívüli jelenségnek. Megbízható számítások szerint, miután a brit elem terjeszkedése körülbelül megállt, 40–50 éven belül Kanadának francia többsége lesz. Miután az angol hódítás óta számottevő francia bevándorlás alig történt, a kanadai francia elem megszászorozódása kizárólag a norman véru őslakosság saját életerejéből fakadt. Persze az angol kormányzat rendkívül liberális-musa is hozzájárult ahhoz, hogy a franciák idegen uralom alatt is ily mértékben kiterjeszkedhettek.

Miután az angolok harmincéves véres küzdelem után biztosították a maguk számára az uralmat az eredetileg francia gyarmat felett, haladéktalanul a legmesszebbmenő nemzeti szabadságot ajándékozták a francia telepeseknek. A franciák elejétől kezdve az angolokkal teljesen egyenlő jogokban részesültek. Megemlítésre méltó ebben a vonatkozásban, hogy a protestáns angol kormányzat sohasem nyult a gyarmat vallási szabadságához, úgyhogy a franciák mind a mai napig zavartalanul ragaszkodhatak katolikus hitükhöz. Az európai franciák között érvényesülő vallásellenes áramlatok Kanadáig sohasem hatottak el. A kanadai franciák hithűsége ma is még oly erős, hogy ez a nép a római katolikus egyház megingathatatlan támaszai közé számítható.

Ameddig az Egyesült Államok és Nagy-Britannia között oly szoros barátság és együttműködés áll fenn mint jelenleg, ez az egyre jobban kibontakozó északamerikai szolidaritás aligha árt a brit impérium egységének. Most egész Kanada a lelkesedés örömmámorában úszik és fenéki ki élvezi a történelmi eseményt, hogy a brit birodalom koronás ura, először tette lábát Kanada földjére. A lojalitás és királyhűség kitörései valószínűleg el fogják fojtani a francia lakosság körében itt-ott ismét terjedő nacionalista mozgalmakat is.

A kanadai franciák, bár kulturális kapcsolatban állanak a francia köztársasággal, politikailag egészen más utakat követnek. Egyes rétegeik különösen Quebecben fasiszta áramlatok befolyása alá kerültek. Bár a nagy többség megingadhatatlanul ragaszkodott Kanada ősi demokráta hagyományaihoz, ezek a szélsőséges törekvések némilag megbontathatták volna Kanada nehezen kialakult benső egységét. Az európai események hatása alatt azonban már amugy is visszafejledőben voltak a szélsőséges mozgalmak, melyek bizonyára végleg alámerülnek majd a királylátogatás kihatásaiban.

A KIRÁLYI UT JELENTŐSÉGE

VI. György király és Erzsébet királyné kanadai útja ismét megerősíti Kanada és Nagy-Britannia összetartozását. Azonban a kanadaiak eltökéltségét, hogy kizárólag sajátmaguk legyenek sorsuk és jövőjük urai, ez a hatetes örömmámor sem változtathatja meg. Kanada nyomatékosan hangsúlyozta arra való jogát, hogy semleges maradjon egy európai konfliktus esetén. Persze más kérdés, hogy ez az elvi állásfoglalás a gyakorlatban érvényesülhetne-e majd. Kétségtelenül döntő befolyással volna Kanada elhatározásaira az Egyesült Államok magatartása.

Pillanatnyilag azonban nem foglalkoznak ilyen sötét gondolatokkal a kanadaiak, hanem büszkék arra, hogy a nyugalom és béke boldog birodalmaként mutathatják be országukat a vendégszolgálat királyi párnak. Tréfásan mondogatják (de a tréfa mögött talán egy-egy komoly gondolat is rejtőzik), hogy legjobban volna, ha a királyi pár ott maradna közöttük. Nyugodtabban és boldogabban élnének a senior dominiumban, mint a válságból válságba bukducsoló háborus rémeket látó Európában.

Ráskóci László

AZ ÁRVIZSUJTOTTA ÓTELEKEN

A község határának egyharmada víz alatt. — Ezer holdon elpusztult a termés. Összedőlt házak. — Viz, amely visszafelé folyik

Egyes hírlapi közlemények az óteleki árvízveszedelemeiről téves és ellentétes híreket hoznak. Mint a Magyar Népközösség által helyszínére kiküldött szakértő az ott tapasztaltakról, a következőkben számolok be:

Délelőtt tíz órakor érkeztem vonattal Ótelek állomására, a kultur és folyam mérnöki hivatal kiküldöttjével, együtt, ahol az óteleki magyar gazdák már kocsival vártak ránk. A kocsihárom fél-ór, erős murakózi ló volt befogva, amire igen nagy szükség is volt, mert

az állomástól a faluba irtózatás víz és sártergenen keresztül tudunk csak bejutni.

A kocsi néhol a tengelyig süllyedt a feneketlen úszapba és a döglétes szagu sárba.

Az uccán tartózkodott az egész község apraja és nagyja, ásóval és kapával a vállukon, — ki mezitláb, ki csizmában taposta, a hol bokáig, hol térdig érő sárt. Mindannyian megváltóként fogadtak minket azon reményben, hogy a nagy víztengerrel hamarosan meg fogjuk őket szabadítani és így visszaadjuk nekik éjszakai nyugalmukat.

Végig haladva a falun, igen elszomorító látványban volt részünk. Képzelnék el egy 2000 lelket számláló falut 560 házzal és 2700 hold területtel amelyből mintegy

háromad rész víz alatt áll.

A belsőségek udvarain olyan nagy víz található, hogy még a baromfiak sem voltak képesek óljaikból kijönni, — a kacskák és libák kivételével, — amelyek most nagy örömmünnepet ünnekelnek, mert a retentenes lármát csapó béka hadsereg soraiban kedvük szerinti pusztítást vihetnek végbe.

Mintegy 60—70 faluház annyira tele van vízzel, hogy egykét-három méterrel már ajtón és ablakon át folyik a víz.

Több háznak a fala bedőlt, — egyiknek egyik oldal-fala szemünk láttára dőlt ki.

Több mint ezer hold elárasztva vízzel. Itt termés nem igen várható.

Elképzelhető a szegény emberek kétségbeesése, amidőn nemcsak két kezük keserves munkájának

várható gyümölcsöt, a mindennapi kenyeret adó búza, kukorica stb. termést látják megsemmisítve, hanem azonfelül nincs egy nyugodt éjszakájuk sem — már napok óta, — mert soha sem tudhatják, hogy szerény kis házacskájuk mely éjszaka fog fejükre dölve, megsemmisülni.

A községet és határát keresztül-kasul járva, azonnal megállapítottuk, hogy ezen abnormális magasságu és mennyiségű belvíz-állás, — mely a község belsőségeinek leginkább a keleti részét árasztotta el, — az alatt felsorolt okok következtében állhatott elő.

1. Tamisác ármentesítő és belvízrendező társulat

elégtelen mértékben építette ki belvízlevezető csatorna hálózatát

és a meglevőt is nagyon elhanyagolt állapotban tartja fenn. Ahelyett, hogy a főcsatorna a belvizet Jánosföldön, Fényen, Keresztesen át a Temesbe vezetné le, —

a víz vissza, Ótelek felé folyik.

2. Ezen vízmennyiséget — ha csekély mértékben is, de mégis szaporítja a Begából, a töltésen keresztül szűrőmlő vizet.

3. Kolonisták megakadályozták a kárvallott gazdákat és belsőségek tulajdonosait azon törekvésükben, hogy a falunak, főleg keleti, már-már emberéletet is veszélyeztetett részéről a vizet levezethessék, a községi belsőségek nyugati oldalától mintegy két kilométerre a Begától és a községtől elhelyezett szivattyúhoz, amelyet a községbeli gazdák már 29-én állítottak fel, de állandó üzemben nem tudtak tartani, mert odáig nem juthatott el elegendő vízmennyiség.

Itt tehát segíteni kell és pedig gyorsan, mert különben a község küll- és belterületének nem harmada, hanem fele, esetleg ennél még több is víz alá kerül

és ember- és állat élet erősen lesz veszélyeztetve.

Hosszabb-rövidebb ideig tartó tárgyalások után megértettük a kolonistákkal, hogy indokolatlan ellenállásuk jogtalan, — végre is belenyugodtak abba, hogy az Ótelek-bárdányi utat kéthelyen azonnal

Csak a GRAND HOTEL

LAFAYETTE-ben lakjon Bucurestiben
Központi tekvés. Komfort. Olcsó. Otthonos
Calea Victoriei No. 11. - Telefon 3-3410.

átvágjuk és ez által a falu keleti részéből a vizet a falu alsó részén át, a pumpához vezethessük.

Azonnal intézkedtünk aziránt is, hogy a Tamisác főcsatornát, Ótelek község alatt, mintegy két kilométerre fekvő zsilipnál, elbővítsék és ezáltal meg legyen akadályozva a belvizeknek, a Tamisácból Ótelek felé való visszaáramlása.

Gondoskodtunk arról is, hogy a vasuti töltés felett levő belvizet, — mindaddig míg a belsőségekről a vizet le nem vezetettük — ide ne folyhassanak, miert is a vasuti töltés mellett levő átvezeteket és átfolyásokat, ideiglenesen betömöttük.

A védelmi munkák gyors foganatosításának jótékony hatásait már délután észlelhettük, amelyben

estefelé már tizenhat órára apadást tapasztaltunk a belsőségeinknél.

Munkánkat jól végezvén, azzal a jóleső érzéssel indultunk este haza, hogy a bajba jutott embertársainknak nagy segítségére voltunk. A község belsőségei 2—3 nap alatt, határa pedig 8—10 nap alatt meg fog szabadulni a káros belvizektől, feltéve, hogy a szivattyú éjjel-nappal fog dolgozni és nem akadnának olyan egyének, akik az általunk elrendelt védelmi munkálatok ellen fognak cselekedni.

Ne gondolja azonban senki sem azt, hogy ezzel Ótelek község már meg is van végleg védve a káros belvizektől. Alapos és jól megfontolt tervekről és ennek végrehajtásáról kell gondoskodni, mert utóvégre egy községet, mely évről-évre fizeti az árvédelmi és belvízszabályozási járulékokat, — holandant 65 leleket, — mégsem lehet és szabad annak az állandó veszélynek kitenni, hogy a belvízkarok évről-évre megismétlődjenek.

Mocsy G. Művelés
műszaki tanácsos

EPIZOD

A fal festése feketevérű táncoló négerket ábrázol, kik valami fa körül éjelli fénynél táncolják csavart lábakkal és meredő hassal ünnepi táncukat, a tűz fényétől megvilágított arccal, üveges és borzalmatkelőtő vigyorgó tekintettel fejezve ki — a bárban uralkodó hangulatot. Csakhogy a bár termében táncolókon selymek suhognak, ékszerek tüzelnek, s mint dühöngő civilizáció repül a pénz, a csökök, a mosolyok, áll a vásár, mutatós az áru, könnyen, simán és drágán kapható. Pincér siklik a pezsgőüvegek halmazával, a jazzdobos ezredszert hajigálja fel a dobverőt, a közönség részegen, hangosan és érzékinek vélt torokhangon ordígal, mulat a pénz. Orgazikus a jólét, csorog a pezsgő a fel-dült asztalon, ráfolyik a káviárral, krémekkel és arcfestékekkel öszekent perzsaszőnyegekre. Éjfél vég elmúlt, áll a mulatság, dőngeti az asztalt a jó-mód és vastag aranyláncok fekszenek a sarokasztal körüli kivénült, kiélt arcu, petyhüdtajku, petyhüdteltű öregpézesek hasán.

Hét darab ül az asztal körül, hatvanon alul egy se, sikkító, vihongó nők dülekednek rájuk és ölelgetik fiatal életük minden romlottságával a vén ráncosokat. Ennél az egy asztalnál ül körülbelül egy milliárd lei. Unottság, jóllakottság, gondtalanság, jóléttulengés. Egy már horkol, pergamenszínűn félig lecsuszva a székről, részegen pöfög, míg a másik hat a „puccil” szépségére iszik. A puccil mint részeg jou-jou lóg az egyik öreg mellén, ki bányákba, gyárakba és bankba fektetett néhány milliócska érelmeszesedéses képviselője. A ma estéje is azok közül való, mikor nem érzi jól magát, mikor megint érzi, hogy valami nem stimmel és mikor későn jut eszébe, hogy jobb lett volna orvosra tanácsára lefeküdni, pihenni, kimélni a túlkényeztetett szervezetet. Éppen a csokoládét kente a puccil vállán végig, mikor érzi, hogy valami nagyon nem jól van. Kifejezhetetlen valami, de mindent abba kell hagyni. Lerázva a nőt, barátot, hangulatot kissé ijedten totyog az autójához. Visszautasítja a felajánlott kísérőket és fáradtan, ijedten hátréltulve indul bele a hajnalba. A rossz érzés nem akar szünni, nem fájdalmas és mégis. Hirtelen kiszól és másfelé utasítja a sofőrt. Az orvosához mennek, ide pár lépés, baj van, baj. Erősen ver a szíve vagy talán csak az ijedtség, a torkáig is felnyúl

valami, nem a pezsgő és nem a jóllakottság, valami egész furcsa ijesztő dolog. Az orvos a patika felett lakik, a sofőr rohan a kapuhoz, mert látja a gazdája arcán, hogy sietni kell. A csengő beleszól a csöndbe, az öreg a kocsiában nagyokat sóhaj, valami jön, közledek és az orvos sehol. Erzi, hogy nem bir már vélni, utolsó erejével eldülőngél a patikáig, melynek inspekciosa a sarokban bóbiskol egy könyvön. Már talpon van, segíti az öregurat, ki vizet kér és...

★

A repedt lámpából kifolyt petróleum szagától még nehezebb a levegő a sötét kis lyukban, hol tákol priccsen lázasan hörgöve fekszik az ember. A tegnapielőtt mosolygó gyermeke, a tegnap reménykedő ifja és a ma kifosztott, kifáradt, agyonkínzott énekező. Tekintete üresen, tébolyultan, éhesen kóvályog az alacsony mennyezeten, ereje elmúlt, a korgás már rég megszűnt, száraz ajkai napok óta csok vízét éreztek, teméntelen sok lojyogó vizet és elhajított cigarettavéget. A tegnap reményeége csak néhány hónappal ezelőtől volt, mikor nekivágott az utnak. Váradon kezdte, ahová még fiztviselőnek indult. Az ígért állást egy rokon foglalta el, sajnálkozás, ajtóigkisérés és ígéretek. Mással nem kellett, sehol nem kellett. Oh a mai helyzetek, áll a kereskedelem, áll a pénz, a világ mással van elfoglalva és több hasonló strófa. Aztán egy zár-dába került. Felhasított néhány vagón fát, evő és alvóhelyet kapott és utiköltséget a végén egész Kolozsvárig. Ott, ha állást kért, vagy jajgattak, vagy kinevettek, leg több helyen kidobták. A politikai helyzet, inog a világ, ki vesz fél embert? Itt már a népkönyhat is megismerte és a didergést is. Azután portás volt, de csak kíségitőnek. Az utépítés-nél szerzett pénzén Brassóba került, ott még van élet, mondták, otthonról reszkető írásu levelek vigasztalták, biztatták és Brassóban egy halom kísérletezés után mosogatónak ment egy étterembe. Ott melegt volt, étel és egy kuckó. Az erőles mosoly már eltűnt, fáradt volt, szomorú és reménytelen. Kopott ruha bizonytalan érzését cípelte és rájött, hogy ékkölbeszorul a keze, ha a pénz suhogott el előtte márkás autóján. Innen is kirugtak, r-szakk a viszonyok, a munkát felosztják a többiek. Valaki Bucurestibe küldte, ott most is kell a munkás, tavasz van, építés és — következett Bucuresti. Valahol, kint a temetőknél tal kapott egy szobának ne-

vezett volt fáskmarrát háromszáz leiert, azt kifizette és nekümdult a városnak. Kérdezték, biztatták, végigmérték, kacagták s kirugták. Valami klub gyűlése is bevitték, szmokingos uraknak kellett elmesélni mit tud, mi volt, mi kellene, kényelmes fotelekből méricskelték sovány alakját, beesett szemét, munkától kerges kezét, valaki feljegyezte a címét és szabad vol elmenni. Valaki megjegyezte, hogy „milyen gyanasan néz ki”, a cédula a papirkosárba került és ő mehetett tovább. Azután kórházba. Valami építkezésnél keverte a szurkot, elszédült és összeégette magát. A melle s a nyaka lilász-vörös azóta és most fényleg gyanasan néz ki. Azután ment a munka egy darabig, valakit koncentrálták és ő dolgozhatott egy gyárnál. Kezdtett erőre kapni, az oldalbordáit ugyan még megszámlálhatta, de újból volt remény, darab kenyér, néha hus is. Emberi szó és egy kapott dipó a régi helyett. Azután visszajött az illető és ő mehetett.

Hónapokig kódogort, két nap evett, kettől nem, néhány nap munka, népkönyha, néha gyenge ígélet, félreértés miatt egy razzinál alapos verés és végre újból munka. Valami nehéz szirupos balonokat kellett cípelni kocsirol a telepre, telepről a kocsira folyton-folyton. Kifáradt, elnyűtt, szervezete felmondta a szolgálatot, a nehéz emelésől érrepedés a tüdőben, kórház, kezelés és most itt fekszik az ágyon. Ágynak csufolják. A szoba nedves és sötét, a földön valamely oknál fogva mindig kis tócsák vannak, a korhadt gerendáról repedt lámpa pislog, szemében éhség és láz, arcán gnyos mosoly. Itt a karrier, a megálmodott, a munkáskézzel kiépített jövő. Most már nagyon rég nem evett, nem is tudja mikor, utoljára valaki egy teát adott kenyérrel, de az nagyon régen volt. A betegsége óta még menni is alig van ereje, munkára még képtelen, csak pár napig ehetne valamit, hogy kezdhetné előlrol és ne szúrna annyira, ha lélegzik. Már beleőrült a plafon nézésébe, az ajtó repedésén át látni némi világosságot, de most csend van, éjjel van, pedig ha nem volna, most elmenne, végre képes lenne reá, vagy talán csak képzeli és mire odaér, megint nem bírja kinyújtani a kezét. Kérni Hogy adjanak, egy darab kenyeret, vagy valamit, bármit, amit leküldhet, ami betölti a nagy űrt és nem fog már egy szédülni.

A lámpa serceg és elalszik, sötétben marad a karikákkal, amik előtte táncolnak és kiabálnak sze-

NÉP ÉS ÍRÁS

Keserves dolog ráébredni arra, hogy egy író, melyért szerény lehetőségeinkhez képest tetlen akarattal küzdöttünk és küzdünk, egyre érhetlenebbé tesz a körülmények mostoha-ága. Hogy felerősítés ne származzék ebből a kientésből, sietünk megjegyezni, hogy az alábbiakban irodalomról és nem politikáról van szó.

Napjaink jelszava a népiség. Belekapcsolás a nép vérkeringésébe. Nem magatartás, nem vágyás, hanem lényegbeli azonosság. Ez tette alkéssé többek között a választási reformot, a nemzeti eszme vonalába állított gazdálkókat, ez teszi időszzerűvé a népi irodalom vizslatát is.

Van-e új magyar népi irodalom?
Ez a kérdés, amely után keserves a ráébre-

és. Miért?
Hát nincsen népi irodalmunk?
Nem divat a népiesség?
Nem halljuk lépten-nyomon az ilyen jellem-
st: népiró, östehetség, parasztszeni, földmives
vagy költő...

Nincs elég lapunk talán, mely köztudomásu-
g — néplap? A nép lapja. Népiújság. Ha nincs
ráirva sokszor, de nem evvel a megjelöléssel
rjeszti azokat az üzleti propaganda?

Vagy talán nincsen elég regényünk vagy
indarabunk, melyről azt zengedezte a kritika,
ogy „a népi lelkiesség közkinccse” vagy, hogy „a
agyar népi élet hü mása”?

Ugy-e, hogy van népi irodalmunk?!...

Szívesen bólogatnánk. Ugy van! Igaz! Mi
ha nem népi irodalom!?

Csakhogy másképp áll a bál.

A népiesség még nem népiség! A népiesség
ültszin, a népiség tartalom. Nem elegendő át-
adni a külső formákat, frazísokat, kikapott mo-
rumokat a néptől, amint ezt szerencsétlen
ánzó lázában tette a mult század magyar kö-
pöztálya, amikor divatosá lett írásban, dal-
n, pódiumon a népiesség. Nem népiesség, csak
piesség, ha szögédi vagy göcsei zamattal ír-
k novellát, népdalformában költenek a poéták,
rjuszájú ingben, árvalányhajás kalapban, fos-
ssal a kézben játszanak a színészek, falusi tá-
kat örökítenek meg a festők. Horribile dictu:

...sine, ordítani. Éhes vagyok, éhezem. En... hu-
nyolc éves férfi, végzett intellektuel, jóbizonyt-
nyu és valamikor mindenki által szeretett, most
éhezem. Adjanak, mert élni akarok. Dolgozni
arok, győzni akarok az élet felett. Éhes vagyok.
önnyörüljenek rajtam... kérek egy lelt... mit,
enjek dolgozni, igen kérem megyek, persze, kö-
önöm a tanácsot, hova is menjek kérem... igen
lgozni. Nincs munka... ugyan kérem, azt mon-
k menjek dolgozni... akkor biztos van munka...

...t is egy darab munka... ne dugják el kérem...
essék ideadni, hja az nem munka, az kenyér... jó
sz az is, kérem... kérek... kéregetek. Kotród-
k?... igen kérem, kotródok... hogyne a kotró-
pek... 47. oldal... hogyne tanár ur kérem, per-
se hogy tanultam... igen tanár ur, persze nekem
asznos, ha tudok... az életben ennek mind hasz-
át fogom venni. A matematika nagyon fontos...
igen kérem... persze, persze... nagyon fontos, ha
alaki előre akar jutni... igen kérem... kérek!
lérek! — Kérek! Könyörgök — egy darab kenyé-
et.

Valahol ott kóborog már a város felé, már
ajjalodik, mindjárt reggel van és sehol senki, aki-
l kérni lehetne. Most végre, mikor érzi, hogy ké-
s lenne rá. Koldulni. Eddig nem tudott, még teg-
ap se... de úgy forog minden... többet nem kér,
sak még ma, egy darab kenyeret és aztán... ott
alaki van... egy autó... persze ott ember is
esz... az adni fog kenyeret... hisz az ember kell
adjon a másik embernek. Az is ember, ez is ember.
Mind egyforma... csak ne forogna úgy minden,
ilyen kemény a föld és hogy forog, valaki jön és
most viszik, a sok karikát is vele viszik... most
élni fog... kérek, akarja mondani... mit sza-
adgálnak úgy... ott van még valaki... az is fek-
zik... az is kér... kérek... kenyér...

★

Az orvos hálójában rohan be a patikába az
éreghez... de már késő. Kiesik kezéből a keze...
szivszélhűdés... motyogja... tulzott jólét...

Közvetlen mellette szintén fekszik valami ko-
potruhájú férfi. Az orvos odanéz... Nem tesz
semmit, szívesen... mit? az uccáról hozták be...
igen hja... hm... igen igen... igen kérem..., már vége
szegénynek... Nyomor.

T. Horváth I.

még az sem a lényeg, hogy falut kutat a fia-
talság.

A népiség a népi sors vállalása. Nemcsak
adatokon és számokon, hanem személyeken és
élményeken keresztül; a nép szellemét élni, nem-
csak meglátni és hivatkozni rá!

Ennek megfelelőleg a népi irodalmat a népi
eszme és művészet kell, hogy megalkossa, élő
közösségben a néppel.

Nos, ez a szoros kapcsolat a néppel, ez hiány-
zik, mélyen tisztelt hölgyeim és uraim.

Hiányzik.

A hiány legszembeütőbb jele maga az a
tény, hogy amit a népről írunk vagy írunk, az
vagy ritkán, vagy egyáltalában nem kerül a nép
szeme elé. A művelődéspolitikai viták ott lebeg-
nek elérhetetlen messzeségben a nép felett, mely-
ről eldöntenek kérdéseket, anélkül, hogy tudna
róluk.

A nép sok író bonckése alatt úgy szerepel,
mint valami kísérleti nyul. Vizsgálják, de véle-
ményét a vizsgálatról már nem kéri ki. Fő,
hogy nekik forrongó vulkán, viharok, tüzfé-
szek a nép. Ezután a laboratóriumi észlelet után,
felfedezve a sok negatívumot, nagyon gyatra az
ellenhatás: a pozitívum. Még a nép között forgó
iratok is, hogy a krajcáros lapokat ne is emlí-
tjük, még ezek is inkább arról írnak, mi kellene
a népnek s nem avval törődnek, mit adnak. Pe-
dig rengeteget adhatnak, ha még oly szegények
is vagyunk. Ahogy a gazdasági és egészségügyi
ismeretek népszerűsítését elkezdtek, ugy elindul-
hatnak a komoly, nivós népi irodalom népvé-
lő programjával is. Mert ha népi tárgyú írásaink
ott maradnak, ahol ma vannak, akkor aligha
fognak többet jelenteni, mint egy kis lelkieme-
retfurdalást — a felsőbb tízezreknek. Azoknak,
akikhez eljut és olvassák.

Szomorú, de úgy van, hogy az igazán mű-
vészi hatású és valójában népies irodalmi ter-
mékek (mert már újabbban, hálistennek ebben
nem szükkölködünk), olyan lapokban, folyóir-
atokban, olyan drága kiadásokban jelennek meg,
melyek soha a nép kezébe nem kerülnek. És szor-
morúbb az, hogy alig fáj ez valakinek!

Itt — ott dicséretreméltó kezdeményezések
történnék ezen a téren, de olyan ritka az ilyen-
mi, mint a fehér holló. Szó, ami szó, rendeznek
egy-két népies író közreműködésével irodalmi
matinékat is a népnek, a falunak, de komoly
megfigyelők megdöbbenve észlelhetnék a légi-
tér a nép és írói között. Ugy festett az egész,

Vetőmagtisztító gépeket

különböző gabona és magfélék
tisztítására és

fajsúly feljavítására

előnyösen szállít

KLUG

gép- és malomépítészeti részvénytársaság

TIMISOARA IV.

Iroda Str. Bratianu 17. Gyár Str. Cameliei 64

mint a néphez való kegyes leereszkedés, holott
ugy kellene megnyilatkozni, mint a népből való
kiindulásnak.

A magyar népközösség népvé-
lő programjának egyik legégetőbb kérdése az, mennyiben
biztosítja az ittelő magyar nép számára az egész-
sleges szellemű népi irodalom terjesztését, milyen
arányban valósítja meg a népi irodalmi nevelést.
De ugyanerre a népközösségi szervezetre vár, hogy
tekintélyével és erélyével gátat vessen a népmű-
veltség szempontjából ártalmas, valóságos szel-
lemi züllesztésnek beillő, csupán üzleti érdeke-
ket szem előtt tartó sajtóvállalkozásoknak. A
magyar népnek magyar kulturát kell adnunk. Ha
most nincs hirtelenjében más eszközünk, mint
népkönyvtárak és napi sajtó, akkor — az iskola
és egyház mellett — ezt a két frontot kell első-
sorban fejleszteni. A Népközösség kulturális
szakosztályában azoknak van szavuk, akik való-
ban a nép kulturához juttatásán fáradoznak, a
kiknek kapcsolatai a néppel szorosak, elevenek,
nem mondvasináltak.

A magyar betű sorsa tehát, mint látjuk,
nemcsak azon fordul meg, hogy van-e igazi, népi
irodalmunk, hanem azon, hogy az eljusson való-
ban a népig. Tragikomikus monológnak tetszik
egy olyan talpraesett, de elszigetelt írás, aminek
hatalmas néprétegek lelkében kellene visszhan-
goznia. Pedig milyen nagy ösztönző erővel hat-
na az íróra, ha tudná, kinek is ír. Mert valahogy
ugy van, hogy evéskor jön meg az étvágy. A
népi irodalom okos és becsületos propagandája
volna a legnagyobb ösztönző iróink számára,
hogy megtalálják az utat, mely a nép benső lé-
nyegéhez, igazi énjéhez vezet...

Kulcsár Kálmán.

Az Egyesült Államok befogadták a Flandres gőzösön bolyongó hontalan zsidókat

Mexikóból jelentik: Itt az a hír terjedt el, hogy
a Flandres gőzösön a veracrusi kikötőben tartózkodó
zsidó menekültek, akiket Havannába nem enged-
tek partra szállani, engedélyt kaptak, hogy az
Egyesült Államokba utazhassanak és ott várják be

valamelyik latin, amerikai országba való letelepe-
dési engedélyüket. Az Egyesült Államok kormánya
a newyorki menekült zsidókat segélyző egyesület
közbenjárására határozta el magát erre a lépésre.

RIVOLI a nagy filmek bemutatja

mozija

Alexandru NEWSKY

Hatalmas film!

Százezer szereplő!

Rendező:

EISENSTEIN

Főszereplő:

CERKASOV

Zenei-
ró:

PROKOPIEFF

D. u. 3 órakor 11 leies helyárrakkal ZAZA

A mozi és a bűnügyi regény banditát nevel az amerikai gyermekből

Megdöbbenő adatok az Egyesült Államok ifjúságának züllött életéből

Newyorkból írják: A gyerek az amerikai család személfénye. Hogy mennyire kényeztetik és becsülik, arról már sokat írtak. A gyerek itt annyira önálló, egyéni és szabad, hogy Európában a „felöltöttek” fele annyi szabadsággal is boldogan beérnek. Pedagógusnak lenni Amerikában nem irigylésre méltó feladat. A tanító vagy tanár, aki nem „imponál” növendékeinek, városról városra menekül, mert a vásott kölykök kiüldözik komisz és kifoghatatlan tréfáikkal.

Ugyancsak bejárta a világsajtót a hír, hogy két gyerek fogadásból bemászott a megközelíthetetlen hitt állami pénzverdebe és csupa heccből „leadák névjegyüket”. Aztán nyugodtan távoztak, amerre jöttek, a háztetőn át.

A fiatalok bűnözők annyira elharapóztak, hogy már évek óta külön gyermekbíróóságok működnek. Nem holmi ártatlan kis lopásokról vagy verekedésekről van szó. Ezek a

tizenégy- és tizenöt éves fickók szabályos utonállók, rablók és gyakran gyilkosok. Ez év tavaszán a Sing-Singben három fiatalembert végeztek ki, akik éppen, hogy elérték a nagykorúságot.

A csikagói rendőrségnek most sikerült csak elfogni Gregory Kevorkiant, aki 80 holdup-ben vett részt. Nem valami körszakállas, minden hájjal megkent bandita ez a Kevorkian: mindössze 14 éves és egy évet kapott. A brooklyni rendőrség ártalmatlanná tett egy tizenhat- és egy tizenhétéves fiút, akik tizenöt éves lánnyal együtt rendszeresen lopkodták az őrizetlen autókát. A newyorki rendőrség letartóztatta Edith Luce 17 éves táncosnőt, aki gyermekrablásra beszélt rá a barátait.

Ez csak egy nap, „anyag”. Az újságok megsokkolt rovatából. Hogy ilyenek és miért ilyenek az amerikai gyerekek, erről itt keveset beszélnek. A szülők: Istencsapásának fogják fel, akár a sáskajárást. De a bírók, akik ítélnék a siheder bűnösök fölött, visszahárítják a felelősséget a társadalomra. A bűnhullámnak ugyanis egyszerű pszichológiai magyarázata van. A gyermekeknek hősök kellene, akik csodálhat és utánozhat. Az európai gyermek kaland- és kalandorkultuszát Verne, May Károly, Cooper, stb. táplálják. Az amerikai gyermekét az újságok és a mozi. A jó Buffalo Bill és a rettegett Vadlő kimentek a divatból. Az elavult indián-históriák, vadnyugati kalandok, felfedezők és kalózok marcona profilját kisorozította a jellegzetesen amerikai hős: a bandita.

Mondani se kell tán, hogy a megszádlott sihedereket nem a szükség, vagy pénzvágy hajtja, csupán bravúrt akarnak véghezvinni, hogy „megmutassák” hozzátartozóiknak, mire képesek. Hogy mennyire naivak, — szinte azt mondhatnók: ártatlanok — azt legjobban a bírósági tárgyalások mutatják, ahol valósággal versenyt dicsekednek „csinyjeikkel”. A multkoriban egy fiatal diáklány érdeklődött a new-jersey-i kompp előtt posztoló rendőrnél, hogy nem keresik-e még őt? Es mivel a rendőr nem mutatott különösebb érdeklődést, majdnem sértődötten mesélte neki, hogy

az autót úgy lopta egy benzinállomásról Igy mégis csak elérte a célját, bekísérték, újságokba került és másnap „az egész osztály róla beszélt”.

A baditaromantikáért elsősorban a lapok és a mozik felelősek. Az újságok címdalozon hozzák a sikerültebb gazságokat, a hollywoodi filmgyárak pedig szazas szériákban ontják a gengszterfilmeket. Sőt — nyilván a kiskorú publikum fokozott kíváncsiságát kívánva kielégíteni — újabb tucatjával készülnek a gyerekfilmek. Ezeknek hősei: rövidnadrágos fiúk és lányok, a proletárnagyvedek úccagyerekei, akik elzülnek, rabolnak, ölnek, míg a javítóba nem kerülnek. Kevéssé menti a film haszonleső tendenciáját az az elszánt megoldás, hogy a végén

a romlott kisfiút véletlenül agyonlövők, elgázolják, vagy lecsukják. Míg a többiek, belátva, hogy tévedtek, igyekeznek megjavulni...

Ezt a hazug expiaciót egy gyerek-néző sem veszi komolyan. Őket csak a film másik 99 százaléka izgatja, amely tele van hajszával, miközben az üldözött siheder le-lelövöget néhány rendőrt...

A revolver úgy hozzátartozik az amerikai gyerek mindennapos felszereléséhez, akár a cukor.

Rengeteg édességet fogyasztanak és még több riasztópisztoly-patrónt. Eleinte még idegesített, de mos már megszoktam, hogy az uccán lép-ten-nyomon ilyen kapszlis-puskás kicsikék sütogetik mögöttem és előttem a pisztolyaikat. A parkokban, játszótéren még véletlenül se játszanak mást, mint gengszteredit. Az áruházak játékosztályán a legkelendőbb cikk a revolver. Jellemzőül mellékelem ide ezt a hirdetést, melyhez hasonlók naponta jelennek meg:

„Halló, gyerekek! Remek banditafelszerelés! Kézbilincs! Revolver tokkal! stb. 9 drb. Mindössze 1 dollár!”

Vannak ceruzák, ezzel a szöveggel: „Official G. man.” És ceruza végén kézkomancs bádóglap, a híres G. manek jelvénye, akik a gyilkosokat üldözik. És valóságos özöne a ponyvairodalomnak, képes magazinok, kisregények: a beteges képelet szörnyszülöttei, mind bűn-

Harminc évig szenvedtem súlyos gyomorbetegségben...

írja nekünk többek között Czelnay Gyula, Arad majd következőképpen folytatja:

„... Nagyon sokféle orvoságot kaptam, de egyik sem segített: Az étkezésben szigorú diéta tartottam, a fájdalmamat csak szódabikarbónával tudtam csillapítani. Rövid megszakítással — üveg GASTRO-D-t vettem be és most fájdalom teljesen megszűntek s olyan ételek fogyasztását engedem meg magamnak, amelyek évezetéről a „GASTRO-D.” használata előtt álmodni sem mertem volna. Megragadom az alkalmat, hogy ezúton kifejezzem hálámat az Or által forgalomba hozott GASTRO-D. iránt. A ki-tűnő szert több gyomorbeteg ismerősömmel ajánlottam itt Aradon s mind hálásak érte...”

Fenti tapasztalásával mindennél jobban bizonyítja a GASTRO-D. rendkívül gyógyító hatását.

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy postán megrendelhető 135 lei utánvéttel Császár E. gyógyszerárakban, Bucuresti Calea Victoriei 124.

re és aljaságra izgat, hogy megszolgálja az árát a tiz és tizenöt centeket.

A gyermekbíróóságok egyelőre tehetetlenül állanak a szaporodó bűnesetekkel szemben. Világosan látják, hogy nem a gyermekeket kellene elítélni. Elsősorban a profitéhes felnőtteket ültetnék a vádlottak padjára... Bár Amerikában a szabad verseny elve szent és sérthetetlen ezek a jövőért küzdő férfiak mégis módot fogtak találni rá, hogy megfékezzék a filmek, újságok, magazinok és áruházak vézetes üzlet politikáját. És nemcsak a csikagói és newyorki dzsungelből, de a gyermekszívekbe is kiírtsál az új romantikus hóst, a dicsfényvel koszorúzott banditát. Tamás István

Párisi hölgyek fogyókurája

Irta: KELLY ERZSÉBET

Egy francia kozmetikai lap hosszú leírásban és képekben ismerteti a hab és paraffin fürdő technikáját és eredményét.

Talán nem lesz érdektelen, ha a mi fogyni akaró olvasóinkkal legalább leírásban megismer-tetjük ezen újabb fogyókurát. Sajnos nálunk ennek bevezetése egyelőre nem lehetséges az egyes fürdők költséges volta miatt.

Egy előkelő párisi kozmetikai intézet fürdőzésbűt látni egyik fűnyképen. Fényűzően berendezett fürdőterem, függönyökkel elkülönített kádak-kád. A kádak pereméig hőföhér hab, ebben az impozáns mennyiségű, zizegő hab-fürdőbe 600—700 grammot fogy a fürdőző.

Hogyan képződik a hab? A kád alján farács van, mely védi az alatta lévő apró lyukakkal el-látott csőhálózatot. A csőhálózat egy sürtített le-vegőt tartalmazó tartánnyal van összekötve, melynek csapját kinyitjuk, a csővek apró lyukain hevesen kiáramló gázkeverék a kádban lévő mintegy 20 cm.-nyi vízzel egyesülve, egy óriási mennyiségű habot képez. A víz már a fürdő kezdetén meleg. Lassan 40—41 fokig fokozzák. Ezt a hőmérsékletet meg kell tartani (egyénenként 44—45 fok is fo-koztató). A fürdő nem hűlhet ki, mert a hab egy izoláló takarót képez. Millió buborék hatol keresz-tül a rácson, enyhe masszazként körülsimogatva a testet. Első tíz percben a fürdőző kellemes meleget érez, a második tíz percben már nagyon melege van. Izzad, víz folyik végig az arcán. Husz perces fürdés után egy meleg takaróba burkolva lehevered-ik, 7—8 törülközővel betakarva az izzadás egyre fokozódik. Ez a kellemes pihenés, mely alvársra is szolgál, 40 percig tart. Miután kibontakozott a takaró halmazból, tussolás, élénk ledörzsölés és mér-legelés következik. Van eset, amikor egy kg. súlyvesztésig állapítható meg, de 600—700 gr. biztos fogyás. Igérni, hogy ez a súlyvesztéség né-mileg nem pótlódik hízélgés volna, de rendszeres heti 1—2 fürdővel könnyen megtarthatja ilyen uton csökkentett súlyát.

A paraffin fürdő mint fogyókúra csak pár éve ismeretes. Addig kizárólag orvosi célokat szol-gált, reumás betegek gyógyításánál alkalmazták

A paraffin fürdő legfontosabb eszköze a pa- raffin fecskendő. Egy gőzölő alaku készülék, any nyira nehéz, hogy megfelelő magasságban kötélle van a mennyezethez erősítve. Ebben a fecskendő- ben a folyékony paraffin 75 fokot ér el és inner sürtített levegő segítségével a fogyasztani óhajtot testreztire finom első formájában lesz továbbíva

Pár perc alatt az egész testet be lehet fecskendez- ni. Az első kezelés kissé meleg, a másodikat már alig érezni. A testre fecskendezett réteg 1 cen- timéter vastagságu kell legyen. Ebben a fehér pa- raffin rétegben, egy impregnált papírral bevont heverőn, többszörösen jól betakarva, történik az iz- zadás. Ez hamar jelentkezik is. A pakolás tartam- s váltakozó. Első alkalommal rövidebb ideig 40—45 percig tart. Miután felnyitják a paraffin réteget és a test láthatóvá válik, ez ugy hat, mint virág a reggeli harmat után. Minden pórus kiengedi a ma- ga izzadság cseppét, ami sokszor olyan bőséges hogy minden oldalon valósággal pafakokban folyik az izzadság.

Egy jó tuss után — aminek frissítő hatás- van — az egész testet krémrel kenik át, a para- fin szárító hatásának ellensúlyozására.

Mit lehet a kezeléssel elérni? — Ez egyé- nenként változik. Attól is függ, hogy általános, vagy helyi fogyasztról van szó, továbbá, hogy a pá- ciens milyen életmódot folytat és hogyan étkezik. Elfordul, hogy egyszeri kezelés után 2 kilót is fogy a kövr. Ez a vesztéség azonban nem állan- dó. Többet-kevesebbet visszanyer az ember az elvesztett súlyból. Fokozott kezeléssel mindenesetre egyre nagyobb eredményt lehet elérni. Az egyenle- tes izzadás mentesíti a testet a sok mérges anyag- tól. Ez magyarázza a reumás betegnél való al- kalmazását. A paraffin fürdő, vagy pakolás nem fűrésztja a szívet.

A paraffin fürdő, mint leírtam, vizet von el a testtől. Elhízott embereknel, különösen nőknél, sok esetben nem is szirszövet tultengésről van szó, hanem arról, hogy a szövetekben túlságos mennyi- ségű víz marad vissza. Ilyen esetben diéta al- kalmazásával is kiváló eredményeket lehet elérni.

A FIDELITAS r. k. leányklub rendezésében

junius

4

Kartonruhás junialis

junius

4

a Timisoara II, Strada Bonila 7. szám alatti r. k. ifjúsági egylet kerhelviszében Rossz idő esetén a teremben!

Az orvostudomány a vádlottak padján...

Semmitőszéki és táblai ítéletek az indokolatlan orvosi műhibaperekben

Az orvosi kar régi jogos sérelme, hogy állandóan ki van téve olyan indokolatlan zaklatásnak, ami jogsznyelven orvosi műhiba-per néven ismeretes. A páciensek sokszor nem akarnak beletörődni, hogy az orvostudomány véges, az emberi életnek határa van, a természetet sem lehet mindig tetszés szerint szabályozni és ha a beteg nem gyógyul meg teljesen vagy ha elhunyt, a hozzátartozók bírósághoz szaladnak és orvosi műhiba címen kártérítést követelnek. Hogy az ilyen — rendszerint szegényjogon indított — perek mennyire alaptalanok, legjobban bizonyítja a statisztika, a mely szerint a műhibaperek alig egy ezreléke helytálló.

TEVES DIAGNÓZIS — NEM MŰHIBA

A műhibaperek tárgyalása során nemcsak az orvos kerül a bíróság elé, hanem ugyszólván az orvostudomány is és ilyenkor a bíróság tisztázza, vajjon egyes betegségek gyógyításának milyen lehetőségei vannak. A felsőbb bíróságok már korábban kimondották, hogy „orvosi műhiba fennforgásáról csak ott lehet szó, ahol az orvos valamely gyógy-módot akként alkalmaz, hogy az orvosi tudomány mindenkori állásához képest annak káros hatása átlagismeretek mellett is előre látható vagy a káros hatások elhárítására szolgáló és általában ismert óvó rendszabályokat

gondatlanságból vagy tudatlanságból mellőzi.

Nem eshetik azonban az orvos terhére az a káros eredmény, amely a rendes orvosi tanács és gondosság dacára nem volt előrelátható.

Nagy érdeklődést keltett egy néhány hónappal ezelőtt hozott ítélet, amelyben megállapították, hogy az orvos a diagnózisban ugyan tévedett, de „a diagnózisban való tévedés még nem tekinthető orvosi műhibának, mert ez egyszerűen a tudomány véges voltának folyománya”.

GYOMORFEKÉLYT NEHÉZ FELISMERNI

Egy gyári előmunkás özvegy édesanyja kártérítési pert indított a munkáspénztár ellen. Azt panaszkolta, hogy az orvosok fiának gyomorfekély-megbetegedését nem ismerték fel, helytelenül kezelték és így történt, hogy fia, aki eltartója volt, gyomorátfűródás következtében elhunyt.

A perben most hozott ítéletet a tábla s a törvényszéki ítéletet helybenhagyva a keresetet elutasította.

— Az Igazságügyi Orvosi Tanács véleménye szerint, — hangzik az ítélet indokolása — a felperes fián az orvosok, akik a panaszok alapján okkal gyomorhajra gondoltak, elvégezték az ilyenkor szükséges vizsgálatokat. A kezelőorvos éppen a gyomorfekélyre vonatkozó vizsgálatok negatív eredménye és a tüneteknek még nem kifejezett volta miatt nem ismerhette fel a gyomorátfűródást, sőt inkább más eredetű fájdalomra gondolhatott, mert a fájdalom jellege és egyéb tünetek erre látszólag utalnak. Okkal szorítkozhatott ezért a megfigyelésre és a fájdalom csillapítására azzal a meghagyással, hogy a beteg állapota rosszabbodik, értesítsék. Négy nappal később a második vizsgálat után néhány óra múlva kialakult az átűródás kórképe. Ekkor a fiatal embert azonnal kórházba szállították és rögtön megoperálták. A tanács véleménye szerint az orvosok terhére nem írható sem a gondatlan eljárás, sem téves kezelés vagy műhiba, mert a felperes fiát a szükséges vizsgálatokban részesítették, mert

a gyomorfekély kimutatása néha egyáltalán nem sikerül

és mert a hirtelen keletkező nagy hasi fájdalom eredetének felismerése néha nagyon nehéz, nem ritkán mingyárt a fájdalom beálltakor, sajnos, egyáltalán nem is lehetséges és a kórjelzés csak hosszabb megfigyelés, órák vagy még hosszabb idő múlva válik lehetségessé. A gyomorfekély felismerésének nehézsége volt az oka annak, hogy az elhaltak a gyomorátfűródás a második vizsgálat előtt felismerhető nem volt.

A GYÓGYITHATATLAN BETEGSÉG

Egy vidéki gépész özvegye azért indított kártérítési pert a munkásbiztosító ellen, mert az orvosok nem ismerték fel férje rákbetegségét, amely rohamosan végzett vele. A tábla ezt a keresetet is elutasította a következő indokolással:

— Az Igazságügyi Orvosi Tanács véleménye szerint a felperes néhai férjének betegsége olyan természetű volt, hogy az orvostudomány mai állása szerint semmiféle gyógykezeléssel sem befolyásolható olyan alapvetően, hogy

a beteg életének lényeges meghosszabbítása elérhető lenne.

A gyógyíthatatlan betegség lefolyása annyira bizonytalan, hogy rosszabbodás vagy a halál akár-

A beteg életének védelmében...

Jogerős elutasító ítéletet hozott a bíróság abban a kártérítési perben, amely azért indult az orvos ellen, mert a páciens balkarját amputálni kellett. Az ítéleti indokolás szerint „a felperes balkarján nyílt törést szenvedett. Az ilyen nyílt törések egy része minden orvosi kezelés ellenére, súlyos fertőzöttségénél fogva, a végtag elpusztulásához vezet s ilyenkor az élet megmentése céljából amputációt kell végezni. Az alkar elvesztése a nyílt törés okozta fertőzésnek volt a következménye és ezzel senki sem vádolható”.

Ugyancsak elutasító ítéletet hozott a tábla abban a kártérítési perben, amelyben a perlekedő szobafestősegéd nem a betegség, hanem az orvos rovására írta, hogy a jobb lábát amputálni kellett. A táblai ítélet hivatkozik az Igazságügyi Orvosi Tanács megállapítására, amely szerint „a szobafestősegéd jobb lábában levő gümös elváltozások olyan súlyosak voltak, hogy azok konzervatív kezelése eredménnyel nem kecsegtetett”.

Ezért az orvosok jogosan ajánlották és végezték el az alszár csemekölését,

annál is inkább, mert a ma rendelkezésére álló jó

melyik pillanatban a legjobb kezelés ellenére is bekövetkezhettek. Ennek folytán valamely jónak tartott vagy vélt gyógykezelés elmaradása semmiképpen sem tekinthető műhibának.

Egy munkás keresetében, amelyet az egyik vidéki kórház ellen indított, azt panaszkolta, hogy szemvilágát azért veszítette el, mert hűvös, huzatos teremben feküdt és házimunkát végeztek vele, ami szembetegségére végzetes hatású volt. Az ítéletábla a keresetet elutasító döntésében leszögezte, hogy sem a munkák elvégzése, sem az ezek során szenvedett esetleges megfázás a felperes szembetegségének: látóidegsorvadásának sem okozója nem lehetett, sem pedig azt nem súlyosbíthatta, mert e betegség belső okból származhatott. Hogy az adott esetben mi volt ez az ok, azt a sok és körültekintő vizsgálatból még megközelítőleg sem sikerült megállapítani. De akármilyen is volt a baj oka, bizonyos, hogy egy, a szervezetben lappangó súlyos betegség volt az, amely a látóidegbántalmat feltartóztatatlannul előrevitte s amit sem a keresetben említett külső körülmények és esetleges ártalmak, sem a változatos és szakszerű gyógyítás eszközei nem tudtak befolyásolni.

művétagokkal a betegek általában sokkal jobban tudnak járni, mint esetleg elnyomorodva gyógyult lábakkal”.

KIHULLOTT A HAJ

Egy tisztviselő azt panaszkolta, hogy a perbe-vont orvos mirigydagajaita megoperálása közben egyik karmozgató idegét átvágta és így jobbkarját csak korlátozott mértékben tudja használni. A törvényszék elutasító ítéletének indokolása szerint „az a műtét, amelyet az orvos a tisztviselőn elvégzett, igen finom preparáló művelet, ami nagy bonctani tájékozódást igényel, mert ügyelni kell a mirigyek alatt egészen közel fekvő idegtörzsekre és nagy nyaki véredényekre. Ezen művelet közben elkerülhetetlen egy-egy vérvénékony idegszál, illetve véredény megsértése”.

Egy röntgenkezeléssel kapcsolatos perben kimondotta a semmitőszék: nem tekinthető az orvos felelősségi körébe eső műhibának, ha páciens haja a röntgenkezelés alatt a rendes gondosság és tudás mellett előre nem látott s ismeretlen ek-ből kihullott.

Szeretem! Zene! Tánc!

Ez a három jelszó biztosítja a

Paris Melody

Warner Bros.

sikerét a S C A L A moziban

HIREK

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félre 100, egész évre 800 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félre 350, egész évre 700 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei. **Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei** kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félre 700, egész évre 1400 lei.

TELEFON

28-10 és este 9 óra után 28-15.

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

SZERKESZTŐ:
Vuchetich Endre dr.

Tavaszi

Itt a tavasz, hosszabbodik, hosszabbodik nappalunk, uccán járva napsütésben, napsütésben nyargalunk, tavaszidőn rövidülnek, rövidke az éjjelek, lusta testiünk sok alvásban, alvásban nem kéjeleg.

Itt a tavasz, erdőn dalol, mezőn dalol a madár, hangversenyfőlj zajos, hangos, hej, visszhangos a határ, szorgos gazda elvetette, vetette a magvakat, mire nyár lesz, a spekuláns, a spekuláns majd arat.

Itt a tavasz, a női nép, az asszony nép vesz ruhát, ujat s mélyen kivágottat, kivágottat s nem csuhát, ujat, drágát, aminőt a, aminőt a divat hoz, férj az ártól tavasz nélkül, meleg nélkül izzadoz.

Itt a tavasz, a sportoknak, sportoknak az ideje, száz futballtér labdázókkal, labdázókkal van tele, centert, csatárt hasba rugnak, melibe rugnak, gyorsan, jól, és azt mondják, hogy gyönyörű, hogy gyönyörű volt a gól.

Itt a tavasz, hozott krumplit, új krumplit és spinótót, rétre hajtják a tehenet, a tehént és tinótót, szerelmek mondják, hogy szép, szép ilyenkor a séta, s fűzfák alatt verset farag, verset nyög a poéta.

KORÓ PAL.

— Az angol király Belgiumba látogat. Londontól jelentik: Lipót belga király meghívta az angol királyi párt, hogy az ősz folyamán látogassanak el Belgiumba. György király és felesége eleget fognak tenni a meghívásnak.

(—) KIRÁLYI KÖSZÖNET. Temes-tartomány közigazgatási tisztviselőinek szövetsége a múlt héten tartott alakuló közgyűlése alkalmából hódoló táviratot küldött Carol király öfelségének. A királyi palotából tegnap Ciupe Gheorghe dr. királyi helytartósági vezértitkár címére érkezett táviratban Buhman Eugen, a királyi magántitkárságának igazgatója közli, hogy öfelsége a kifejezésre juttatott hódolatát úgy a tisztviselők szövetségének, mint Ciupe dr. vezértitkárnak köszönetét fejezi ki.

— Bibescu herceg Budapesten. Budapestről jelentik: Bibescu herceg, a nemzetközi Aero Szövetség elnöke, pénteken megérkezett a magyar fővárosba és látogatást tett Horthy Istvánnál, a magyar Aero Szövetség elnökénél. Bibescu herceg a Rmániát és Magyarországot érdeklő légi ügyekben folytat megbeszéléseket. Horthy István diszvacsorát adott a Dunapartban a herceg tiszteletére.

Június 4
Vasárnap
Ferenc Kerényi,
Beria, Mitrofan

1786. június 4-én halt meg Madagaszkár szigetén a magyar Benyovszky Móric gróf. Nagy kalandos életet élt. Járt Oroszországban, Szibériában, Kinában, Japánban, majd elvetődött Afrikába és azt a megbízatást kapta, hogy Madagaszkár szigetén francia gyarmatot rendezzen be. a bennszülöttek nagyon megkedvelték és 1776-ban királyukká választották. Azonban nem volt nyugta, évek után újból Európába ment, majd később visszatért Madagaszkárra és ott harcolt a franciák ellen. A harcban lelte halálát.

1925. június 4-én halt meg Flammarion Camilla hírneves francia csillagász és író. Sok érdeme van a csillagászat népszerűsítésében. Népszerű csillagászat című könyve a világ valamennyi nyelven megjelent. Egyéb magyarul is megjelent művei: Uránia, Csillagászati olvasmányok. A világ vége, Csillagos esték, Beszélgetések a végtelenről.

1920. június 4-én írták alá a trianoni békeszerződést.

Június 5
Hétfő
Bonifác, Dorottia

1504. június 5-én született a szatmármezei Szinerváralján Erdősi Sylvester, a bölcsélet magisztere, protestáns tanár és lelkész. Magyarországi tanulmányainak elvégzése után a krakkói és a wittenbergi egyetemen tanult. Azután tanított Debrecenben, Bécsben és Lőcsén. Számos irodalmi munkát adott ki. 1541-ben megjelent az Ujtestáment magyar nyelven című munkája. Ebben több eredeti magyar verset is közli. Számos munkáját latin nyelven adta ki.

1871. június 5-én született Botosamban Iorga Nicolae történész és államférfi. 1894 óta a bucarestii egyetemen a világtörténelem tanára. Előadásokat szokott tartani ezenkívül a párisi egyetemen is. Számos történelmi munkát írt, amelyben a román nép múltjával foglalkozik. Őt kötetben ezenkívül megírta Törökország történetét is. Hírlapi cikkeinek nincsen száma. Volt miniszterelnök is és ezenkívül többször miniszter.

Rádióvevők figyelmébe!

Kivételes alkalom rádióvásárlásra!
250 lei havi részletfizetésre,
300 lei havi részletfizetésre és
500 lei havi részletfizetésre
már Super-rádió kapható!

„STANDARD”
rádió-szaküzlet
TIMISOARA, I., Eugen de Savoya-u. 7.

— Vásárosok halálos gépkocsiszerencsétlensége Csucsá mellett. Nagyváradról jelentik: Péntek éjjel halálos gépkocsiszerencsétlenség történt a Csucsá melletti országúton. Mintegy húsz váradi kereskedő egy teherautón a zlahi országos vásárról visszatérőben a több napi esőtől csuszós úton befordult az árokba. A szerencsétlenség hírére Csucsáról segélycsapat érkezett, amely értesítette a kolozsvári mentőket. Közben az árokba fordult autót kiemelték és annak romjai alól egy Davidovics nevű 24 éves váradi bázarost holtan húztak ki. Rendkívül súlyosan megsebesült a gépkocsi vezetője, Kenderesi sofőr is. A sofőrt öt másik súlyos sebesülttel együtt a kolozsvári mentők beszállították a kolozsvári sebészeti klinikára. A szerencsétlenség ügyében, amelynek még több könnyebb sebesültje van, a kolozsvári hatóságok megindították a vizsgálatot.

— ÖSSZEESKÜVES EQUATORBAN. Buenos Ayresből jelentik: Lapjelentések arról számolnak be, hogy Equatorban az állam biztonsága elleni összeesküvés lepleztek le. Rendkívül sok letartóztatás történt.

— Uj csepkőbarlangot fedeztek fel a Bükk-hegységben. Egerből jelentik: A Bükk-hegységben nagyjelentőségű természeti leletre bukkantak. Danca egr múzeumőr hosszas kutatás után gyönyörű csepkőbarlangot fedezett fel, a mely 37 méter mélységben két ugynevezett nagy teremből áll. A barlangban több emberi koponyacsontot találtak és ebből arra következtettek, hogy valamikor a csepkőbarlang rablók menedékhelyéül szolgált. Az újonnan felfedezett barlangot rendbehozzák és átadják a közönségnek.

— Nemzetközi leánycserkész-táborozás Budapesten. Budapestről jelentik: Julius hónap közepén nagyarányú cserkészleány táborozás lesz Budapesten, amelyen 32 nemzet kilüldöttjei fognak résztvenni. A budapesti leánycserkész-tábor a „Pax Shing” (békétábor) nevet kapta. A rendezőség 6000 cserkészleány részvételére számít, akik közül 4000 külföldi lesz. A japán és az ausztráliai cserkészek már elindultak.

petróleumfűzők:

Retémárakon kaphatók a világhírű Steyr-Waffenrad Puch, Styria, stb. kerékpárok, részletfizetésre is. Alkatrészek. — A legjobb „NOVALUX”
Elisabetin, V. Onitiu-ucca 4.
Villamos-megálló a parknál.

Spanyolországban nincsen már önkéntes

A Havas-ügynökség jelentése szerint azok az olasz repülők, akik a spanyol léghaderőnek Szevillában átadják a spanyolországi olasz repülőgépeket, június 9-én távoznak Spanyolországból. Ezeknek száma 330 tiszt, 410 altiszt és 490 főből álló legénység.

A párisi spanyol nagykövet, aki az utóbbi napokban Madridban tartózkodott, pénteken visszatért a francia fővárosba és még a délutáni órákban jelentette Bonnet külügyminiszternek, hogy Spanyolország területéről valamennyi idegen önkéntes eltávozott.

— A japánok nagy vesztesége. Csungkingből jelentik: A Central News kínai hírszolgálati iroda jelenti, hogy a kiangcsini harcok során a japánok 9000 embert vesztek.

(—) SZÜLETÉSEK: Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Gabor Constantin, Kovács Béla, Schneider Magdolna, Barboceanu Valeriu.

— AKI FRISS ÉS MUNKAKÉPES AKAR LENNI és lehetőleg el akarja kerülni, hogy kemény legyen a széke, emésztése meg legyen zavarva, gyakran fájjon a feje és a bőre tele legyen mindenféle pattanásokkal, az igyeket hetenként egyszer-kétszer reggelizés előtt egy pohár természetes „FERENC JÓZSEF” keserűvizet. Kérdezze meg orvosát.

(—) NEM SZABAD AZ ALLATOKAT KÍNOZNI. Kordula Imre tévesvári kocsiist tetten érték, amikor ostorával a lovat verte. A kocsi a járásbírószágra került, ahol a tárgyaláson azzal védekezett, hogy védekezésből ütötte a lovat, mert amikor a közelébe ment kirugott. A járásbírószágra a kocsiist ötven lei pénzbüntetéssel sújtotta.

(—) BETEGSÉGE MIATT ÖNGYILKOS LETT Molin Achim negyvenegy éves lacunás gazda, aki még április 19-én öngyilkossági szándékából közszóladotot ivott. A már folyadék súlyos sérüléseket okozott és az életunt gazda kínos sulyos sérüléseket okozott és az életunt gazda kínos sulyos sérüléseket okozott és az életunt gazda kínos sulyos sérüléseket okozott.

Húsz diák

vonult be az egyik ismertebb erzsébetvárosi vendéglő nyári kertjébe. Mind a húsz most tette le eredményt az osztályvizsgát a nyolcadikból. Érettségire mennek nemokára. Mielőtt azonban nekimenének a nagy munkának, megünneplik a középiskola sikeres elvégzésének örömét. A kertbe való bevonulásuk a Ballag már a vén diák zeng az ajukról és amikor leülnek, felhangzik a Gaudemus igitur. Természetesen, az éneket az élelmes cigány muzikája kíséri. Aladár primás a diákok hosszú asztala elé áll. Neki is kedvesek ezek a fiatal fiúk, akiknek arcán az öröm ragyog, szemükben pedig a jövő reményességének tüze lobog. A vendéglő öreg vendégeinek — gondolja a primás — egész évben eleget muzsikálhat, de ilyen fiatal fiúknak, akik érettségire mennek, csak egyszer egy esztendőben.

Barátommal ülök egy távoli asztalnál és a múltba visszagondolva nézzük a húsz diákokat. A barátom meséli:

— Negyven év előtt én is így vonultam társaimmal egy nyári helyiségbe. Vigadoztunk és hajnalban távoztunk. Akkor egyszerre elém lépett az édesanyám. Megölelt, megcsókolt és könnyek között mondta, hogy este érkezett, mert látni akart azon a napon, amikor érettségiztem. Otthon nem talált, de a szállásadótól megtudta, hol vagyok. És egész este, egész éjjel megállotta, hogy egy oleander alatti asztal mellől nézzem. Hajnalban is csak azért szólt meg, mert indulóban volt a vonata. Haza kellett mennie, mert megkezdődött az aratás.

Mélán elhallgat Pál barátom.

Én pedig szeretném a húsz diáknak megmondani:

— Fiúk, ha testben nincs is itt a Kert helyiségben édesanyátok, de lélekben itt van. Itt van és mindig veletek lesz egész életeteket keresszül. Úgy éljétek és úgy cselekedjétek, azzar a tudatlat, hogy édesanyátok mindig lát benneteket és örökdiük fölöttek. Fiúk, így induljatok neki a jövőnek!

Andorás.

APRILY LAJOS:

Veletek vándorolgotok

(Tavaszy Sándornak)

Mentek. Űzen az óriás:
az izmos hegyvidék.
Közöttem és közöttetek:
riasztó messziség.

S mégis, ha két vasárnapot
derit az égburok,
hangos turista-csapatok,
veletek indulok.

Suhogó lábamról a föld
megismer: Erre jársz?
Veletek kóborolgotok,
mint titkos utítars.

Veletek vándorolgotok
kőkörösin réteken.
Éneketekbe belezúg
szabadság-énekeim.

Veletek esztenák körül
fenyőágot vetek,
tüzet vigyázok s csillagot
veletek, veletek.

Pihenne is botot szorit
két nyugtalan kezem:
már menni, menni kellene,
utakra éhezem.

Hajnali szélel riadó
erdei csapatok,
van-e még új cél, új tető?
én meg nem lankadok.

Titeket csorgó csillapít,
én mindig szomjazom.
Csak inni, inni, — nem tudom,
lesz-e még tavaszom.

Maholnap zuzmarás az út,
virág sincs, vén vagyok.
S veletek, mindig veletek,
csak vándorolgotok.

— Amerika nem szállít hadianyagot minden államnak. Washingtonból jelentik: Pittmann szenátor, a szenátus külügyi bizottságának elnöke, tegnapi beszédében kikelt az ellen a javaslat ellen, hogy fegyvert és municiót bármely hadviselő félnek lehessen szállítani, mert ebben az esetben a háborút óhajtó államokat támogatnák. A szenátor hangoztatta, hogy a Balkán-államok hadseregfelszerelése rendkívüli nehézségekbe ütközik, mert a Skoda-művek német birtokba kerültek.

— KISDEDEK MAKACS SZÉKSZORULÁSÁNÁL és nagyobb gyermekek gyomorbélhurutjainál reggel felkeléskor gyakran már egy negyedpohár természetes „FERENC JÓZSEF” keserűvizet is kitűnő eredménnyel adhatunk. Kérdezze meg orvosát.

— Benes bizakodik. Newyorkból jelentik: Benes volt köztársasági elnök az amerikai írók egyesületében beszédet mondott és annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy a jelenlegi nemzetközi krízis befejezése után megszületik az európai államok szövetsége. Benes élénken bírálta a müncheni egyezményt.

— Súlyos következményekkel jár az ingatlanok benyújtásának elmulasztása. Bucurestiből jelentik: Azokon a bírói szankciókon kívül, amelyeket az ingatlanok benyújtását nem nyújtó háztulajdonosok ellen életbeléptetnek, úgy ezek, mint a bérlők, a jövőben büntetéképpen nem kaphatnak sem útlevelet, sem állampolgársági bizonyítványt, vagy más fontos iratot.

(—) Adományok a leégett magyar telepesszűrésére. A bukovinai Józseffalva tűzkárosultjai javára tegnap a Déli Hírlaphoz a következő adományok érkeztek: S. 100, Sz. L. 50, V. R. 200, G. D. előfizető 60, D. S. 300, F. I. 100, Erdmann Endre és családja 200, N. N. 100, N. N. 100 lei. Mai gyűjtésünk 1210 lei. Az eddig beérkezett összes adományok végösszege 18.160 lei. További adományokat a Déli Hírlap kiadóhivatala elfogad és rendelkezésük helyére juttat.

(—) Ügyvédi iroda áthelyezése. Licaretiu Paraschiv dr. ügyvéd, volt képviselő és alispán, aki tizenhat évi bánásgyi működése után 1934-ben irodáját Bucurestibe tette át, most új helyiségbe költözött. Irodájának új címe: Bucuresti, II., Strada Olari 35. Telefon: 2—34—48.

Bérgyilkosság áldozata lett egy gazda

Felesége, anyja és fia tétették el láb alól

Tavaly ősszel Gertenyes temesi községben Baranyi János béres baltával agyonverte Spaiu Toma jómódú gazdálkodót, akinek holttestét az erdő szélén egy gödörbe rejtette el. A csendőrség elfogta a bérest, aki kihallgatása során azt vallotta, hogy a megölt gazda hozzátartozói két hold földet és négyszer lelt ígérték neki, ha Spaiu Toma megöli. Valomása alapján az ügyesség úgy ellene, mint a gazda anyja, felesége és fia ellen vádat emelt. Velük együtt a vádlottak padjára került ifjabb Brumariu Toma gazda, a megölt Spaiu Toma veje és ennek apja, idősebb Brumariu Toma is. A temesvári büntetőtábla tárgyalásán a gazda hozzátartozói tagad-

ták, mintha ők bérelték volna fel a bérest a gyilkosságra és Baranyi János is azt hangoztatta, hogy a bére miatt szóváltás támadt Spaiu Tomával, aki kést akart rántani. Ezt látva, a kezében levő baltával a gazdálkodóra sújtott és széthasította a fejét. A büntetőtábla azonban igazoltnak látta a bérgyilkosságot és ezért tegnap kihirdetett ítéletével Baranyi Jánost húszöt évi kényszermunkára, a megölt földműves feleségét, Spaiu Annát öt évi súlyos börtönre, a meggyilkolt gazda anyját, Spaiu Elenát három évi börtönre, a fiát, Spaiu Gheorghet pedig két és fél évi fogházra ítélte. A másik két vádlottat a büntetőtábla felmentette.

(—) Kis Vasárnap. Az Aradon megjelenő „Vasárnap” szépirodalmi folyóirat kiadásában évente négyszer megjelenik a „Kis Vasárnap”, a gyermekek folyóirata. A tanév végi Kis Vasárnap most hagyta el a sajtót és sok érdekes útravalóval bocsátja a gyermekereget a nyári szünidőre. Van a Kis Vasárnapban mese, vers, népszerű ismertetés sok hasznos dologról, fejtörő, vakációs tanácsadó és sok minden egyéb. A Kis Vasárnapot Návrádi Agoston igazgató-tanító állítja össze, akinek főmunkatársa Pintér Ilona és Ménesi Károly. Minden fiúnak és minden kisleánynak jó barátja a Kis Vasárnap. Címe, ahol megrendelhető: Arad, Minorita Kultúrház, Bratianu-uca 2—4.

Bélyeggyűjtők figyelmébe!

Ha gyűjteményét ki akarja egészíteni jobb európai és tengerentúli bélyegekkel, kérjen próbaküldeményt. Elintézek bármilyen hiányjegyzéket is.

ANTON BARTL
BUCURESTI, V., Str. Olimp No. 68.

(—) Konyhaberendezési tárgyak, acélárúk, lakás díszítése, valamint vasárú olcsón kapható Scherter Ottó vaskereskedésében, Temesvár, Belváros.

(—) Házasságok. Az anyakönyvi hivatalban tegnap a következő mátkapárok kötötték polgári házasságot: Bachner Mihály gyógyszerész és Szobolozcky Aranka, Toma Bujor lelkészjelölt és Taran Hortensia, Tringl József Ernő kereskedő és Fink Mária, Tóth Ferenc szabó és Szabó Erzsébet, Eisig Benjámín műszaki tisztviselő és Schweiger Adrienne, Beranek Ferenc asztalos és Feisthammel Gizella, Dormuth Vilmos nőiszabó és Stelz Erzsébet, Baranyi László magántisztviselő és Pirkés Mária, Iancu Ilie törvénytisztviselő és Marc Eugenia, Foale Francisc vasúti kovács és Ieftim Elena, Mészáros Mihály szabó és Zvolenszky Judit, Crisan Mihai cipész és Unipan Alexandra, Csont Mihály vasúti lakatos és Szabó Ágnes, Kulcsár Zsigmond cipész és Abraham Juliánna, Wanzung Mátyás fodrász és Brodler Hildegard.

RAPID—VENUS 4:1 (2:1). Nemzeti bajnoki mérkőzés. Bíró: Tope Ionescu. A szombaton lezajlott mérkőzésen nagy meglepetésre a bajnok Venus vereségével végződött. Gólrugók: Bogdan, Barátky, Auer, Barátky, illetve Orza.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJJELEI SZOLGÁLATA:

Vasárnap, június 4-én a szolgálati beosztás a következő:

Az I. kerületben a 10 Mai utcában levő Blumberg gyógyszerész

A II. kerületben a Stefan cel Mare utcában levő Jahner R. gyógyszerész

A III. kerületben a Carol úton levő Mária gyógyszerész

A IV. kerületben a Gen. Dragalina téren levő Craciun gyógyszerész

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerész és Új-kisodán Panajoth Ernő gyógyszerész állandó éjszakai szolgálatot tart.

Hétfőn, június 5-én a szolgálati beosztás a következő:

Az I. kerületben az Unirii téren levő Weisz gyógyszerész

A II. kerületben a Daclor utcában levő Kovács dr. gyógyszerész

A III. kerületben a Porumbescu utcában levő Sárgea gyógyszerész

A IV. kerületben a Bratianu utcában levő Diana gyógyszerész

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerész és Új-kisodán Panajoth Ernő gyógyszerész állandó éjszakai szolgálatot tart.

Különleges ülőbutorok

szakszerű készítése és javítása

Reichardt Gyula

kárpitósnál, III., Bulevardul Carol 13. szám

— BUCURESTIBE JÖN A TÖRÖK KÜLÜGYMINISZTER. Kairóból jelentik: Jehija pasa külügyminiszter június 15-én Ankarába utazik, majd onnan 23-án Bucurestibe megy és végül Athénbe látogat el.

— ZOG KIRÁLY VERSAILLESBEN TELEPSZIK LE. Párisból jelentik: Több lap jelentése szerint Zog király felesége és kísérete a napokban Versaillesbe érkezik és hír szerint ott telepszik le. A La Mail kastélyban fog a királyi család lakni, ahol a múlt évben a windsori herceg lakott.

— ANGOL—JAPAN DIPLOMACIAI BONYODALOM. Londonból jelentik: A kínai angol nagykövetség katonai attaséját, mint ismeretes Kalgan északkínai városban a japán csendőrök letartóztatják. Erre az angolok egy tolmácsot küldtek Kalganba, de ezt is fogva tartották. A két angol diplomata letartóztatása előreláthatólag diplomáciai bonyodalmakat von maga után.

(—) Az ingatlankönyvecskéket nyilvántartó hivatal új helyiségbe költözött. Az ingatlankönyvecské nyilvántartó hivatala az eddigi helyiségeiből a rendőrközpont épületének földszintjén lévő négyes számú irodába költözött, amelyeket erre a célra egészen újonnan berendeztek. A nyilvántartó hivatal új helyiségeiben eddig a bűnügyi rendőrség detektívosztálya működött.

MOST VEGYE

meg a PHOTAVIT legmodernebb kis

fényképezőgépet

Gépek ára Lei 2600, Lei 3250 és Lei 3650 5 havi részletre is. Solidaritate vagy Részlet-szindikátus könyvre

KECSKEMÉTI

TEMESVÁR, I., Bulevardul Duca 2.

Pál jügoszláv herceg
Potsdamban

A francia fővárosban nagy figyelemmel kísérik Pál jügoszláv régensherceg berlini látogatását. Francia politikai körökben az a vélemény alakult ki, hogy újabb politikai egyezményre nem kerül sor. Számolnak azonban azzal, hogy gazdasági téren a két ország együttműködése szorosabb lesz.

Berlini jelentés szerint Pál herceg délelőtt Berlin főpolgármesterét fogadta, azután pedig Meissner állam-miniszterrel Potsdamba hajtatott és megtekintette ennek történelmi nevezetességeit és koszorút helyezett el Nagy Frigyes sírjára.

Mozi

MŰSOR:

VASÁRNAP, ÉS HÉTFŐ

APOLLÓ: Rácsnélküli börtön (francia film)

ATLANTIC: A halál tonkában (német film)

Walewska grófnő (angol film)

CAPITOL: Egy császárnő naplója (angol film)

RIVOLI: Alexander Nevszky (orosz film)

SCALA: Paris Melody (német film)

SZÍV KÜLDI SZÍVNEK SZÍVESEN ...

Józseffalva nagy magyar telepes község Bukovinában. Kétszáz esztendővel ezelőtt Erdélyből menekült székelyek alapították, azóta ott élnek csendben, békecsendben, körülöttük sűrű román és német néptenger. Messzire elkerültek Erdélytől, de valahogy sikerült megőrizniök nemzeti és népi sajátosságukat, anyanyelvüket, szokásaikat és erkölcsüket. Soha nem bántotta őket senki, az osztrák uralom alatt is zavartalanul élhettek, a román impérium átvétele óta sem háborgatta őket, nem kaptak több kedvezést, mint a román és német lakosság, de kevesebbet sem.

Józseffalva 1939. május 18-ig, Aldozócsü-törtök napjáig nyugodtan élte az eseménytelen kis faluk lusta életét. Ezen a napon azonban valami történt, ami elvette a megszokott kényelmet, sőt elvette az életlehetőséget is. A délelőtti mise alatt kigyulladt az egyik ház, majd a lángok átterjedtek a másik házra és néhány óra alatt leégett az egész helység. Tűzoltóság ilyen háromzer lakosu kis faluban nincsen és mire a városból kirobogtak a tűzoltók már nem akadt dolguk. Füstölő fekete romokat találtak, ezeket pedig fölösleges oltani. Egyetlen ház sem lángolt már, a tűz mindent elhamvasztott, ami útjában állott és ezuttal egy egész falu állott útjában. Felhőtt férfiak kában, fejbeütöttek néztek egymásra, mint akik nem értették, hogy mi történt. Lehetséges, hogy a ház, ahol az ember eddig lakott, élt, aludt, nincsen már többé? Hogy a bútor, berendezés, ruha mind hamúvá vált? Nem szörnyű álom, hanem szomorú valóság, hogy nincsen hajlék, amely védelmet ad és hogy a kisgyermek szemecskéi hiába csukódnak este álmosan, nincsen már ágy, amelyben elpihenhet?

Azután az egyik szájából kisiklott a zokogás, átvette a másik száj és percek alatt Józseffalva Siralomfalvává változott. Ugy terjedt a sirás a községben, mint néhány órával ezelőtt a sustorgó vörös láng, a felhőtt kemény férfiak szeméből ugyanúgy hullott a könny, mint a gyenge gyermek szeméből.

Szomorú látvány egy ilyen leégett falu. Ezeknek a soroknak az írója a világháború alatt sok leégett és összelőtt falut látott. Járt olyan helyen, ahol egyetlen ház, akol, vagy ól sem maradt épen, ahol a láb térdig süppedt a hamúban és pernyében. És látott zokogó férfiakat, akik tébolyultan kutattak a romok között, talán találnak valamit, ami még épen maradt. Ezt a képet élete végéig megőrzi magában és valahányszor tűzről olvas, vagy hall, eléje rajzolódik az orosz-lengyel és olasz falvak dantei tragédiája. Most Józseffalvát látja abban a szörnyű változásban, amivé a tűz varázsolta néhány lomha óra alatt és látja a szerencsétlen magyar családapákat is, akik keresgélnek az úszkós gendárk között, talán találnak valami holmit, amit csodálatosképpen nem nyaldostak körül a lángok.

Erdélyben sok harteret járt magyar férfi van, aki szöges katonabakkancsban végigbotorkált leégett falvak uccáin. Ezek szeme elé is odarajzolódott Józseffalva végzete és az egykori katonakezek, amelyek valamikor a fegyvert markolták erősen, most a zsebbe nyúltak. Sok ezer meg tízezer kéz nyúlt a zsebbe, hogy keresen és találjon és elküldje oda, ahol most nagy szükség van a pénzre. A zsebek tiltakoztak, hogy mostanában nem olyan idöket élünk, amikor áldozatokat lehet hozni, minden leinek megvan a maga helye, feleség, gyermek, rokon, háztulajdonos, adóhivatal, kereskedő várakozik a pénzre, de a szívek elhallgattatták a lázadó zsebet. Igaz, hogy nehéz idöket élünk, de azok ott, Józseffalván még nehezebb idöket élnek. Nekünk legalább van otthonunk, ahol leülhetünk asztalhoz és lefekühdhetünk az ágyba, nekik meg ez sincsen, sőt kenyerük sincsen. Majd egy hónappal később csinálhatjuk meg a ruhát, a nyaralásra szánt összegből is lecsipünk valamit, esetleg a konyhapénzt is szűkebbre szabjuk, legfeljebb néhányszor nem eszünk tésztát, azoknak ott pénz kell és nekünk muszáj pénzt adnunk.

A zseb és szív harcából a szív került ki győztesen. Az erdélyi magyarok megmozdultak, hogy felépítsék a bukovinai magyarok faluját. Mindenütt, ahol magyarok élnek, gyűlnek a bronz húszelesek, a csillogó ötven és százelesek meg a finom tapintású bankjegyek, hogy isteni esodátétel folytán átváltozzanak építőanyag-

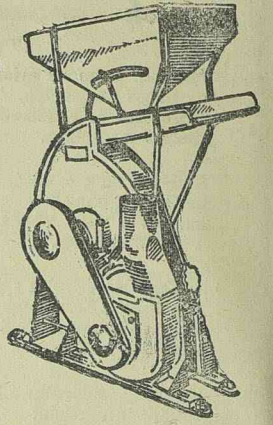
gá. Az emberek, akik adnak, nem ismerik a jözseffalvai szenvedöket, legtöbbjük soha nem járt azon a távoli vidéken, kevesen olvastak, vagy hallottak róluk, a részvét és együttérzés tehát nem nőtt ki a közvetlen ismeretség talajából. Ezuttal ismeretlenül, névtelenül adakoztak. Mintha Józseffalva pusztulása leadóállomás lett volna, amely a zokogást kisugározta az éterbe és tízezernyi szív fogta fel a segélykérdő S. O. S. jelet A hozzánk, meg a többi szerkesztőségekhez befolyt adományok és közvetlenül odaküldött pénzek szinte válasznak tekinthetők: meghallottuk a segélyt hívó szót és sietünk a megmentésekre!

Ebben a megrázó drámában van egy szép gesztus, amely mellett nem lehet meghatottság nélkül elmenni. Az, hogy egy falu elpusztul, manapság nem esemény már. Spanyolországban és a távoli Kinában ezerszámra égtek le, vagy döltek romba emberlakta helyek, közöttük hatalmas városok is. Az újságolvasó ember szinte megszokja, sőt unottan napirendre tér felette, hogy egyetlen fekete éjszakán robbanó gránátok eltüntettek a föld színéről egy várost, miközben ennyi és ennyi ezer férfi, nő és gyermek meghal. Ez már nem szenzáció. Elérkezett oda, hogy az ilyen hír nem rendíti meg az embert. És éppen ebben a közönyös korban hatódunk meg, hogy a Földgolyó egy Józseffalva nevű helysége a maga nagy bajában nem áll egyedül, elszigetelten a részvétlenség gyűrűjében. Kétszeresen értékes és biztató tehát ez a segítő kézség, mert olyan időben született, amikor inkább a rombolási, mint az építési szellem hódít.

A bucovinai szép magyar színfolt, amelyből egyetlen délelőttön fekete színfolt lett, öszre ismét csillogni fog. Felépítik az együttérző ismeretlen tízezrek, akiket egy láthatatlanul vékony, de mégis elszakíthatatlanul erős kapocs

A legújabb kalapácsos

órlómalom!

1-TIPUS-3-NAGYSÁG

1. NAGYSÁG: V. 5 lóerő mellett 300—350 kl. óraterjesztmény
2. NAGYSÁG: V.-O. 10 lóerő mellett 450 kl. óraterjesztmény
3. NAGYSÁG: V.-I. 15 lóerő mellett 800 kl. óraterjesztmény

ÁLLANDÓ RAKTÁRKÉSZLET!
KIVÁNTATRA BEMUTATHATÓ!

BRUNO WANTHUM és FIA

GÉPGYÁR

TEMESVÁR, IV., Müller Guttenbrunn 12.
(Múmalom) Telefon: 31—49.

fűz össze jajban és bajban. A jözseffalvai veszedelemből mintha megmaradna a tanulság érdemes újra hinni és bízni az Emberben.

Azt a pénzt, amit Erdély összegyűjtött, tulajdonképpen egyetlen nagy szív küldi egy külvilág szívének szívesen. Teremtés életet ott, ahol most a halál aratott ...

Károly Sándor.

NÉHÁNY SZÓ A KARZATRÓL

Nem tudom, kedves olvasóm, volt-e már a kakason, amelyet előkelően karzatnak is neveznek. Ha te is innen nézed végig a szindarabot, becses erszényed sovány volta miatt, mint jómagam, úgy kérek, ne haragudj rám. Ha pedig még nem jártál a kakason, akkor örvendj, mert joggal hiszed, hogy a színházban az ember végigélvezhet egy előadást. Pedig milyen gyermeki naiv hit ez — a karzaton. Ime, egy színházi és a karzatról végignéve:

... Kezdődik az előadás. A nézőtér elsötétül és a zenekar a nyitányt játssza. Dörög a nagydob, csattan a csók — már mint mellettem — és közben végighallgatok egy jó Mórckavicsot is. Szomszédaim még sorjában elmondják azt, ami a szívükön fekszik, hiszen most két óra hosszat alig szabad beszélgetni. Mikor a nyitány végé, a földszint tapsolni kezd, mire a kakas sem hagyja magát és kézzel-lábbal dörömbölnék, mialatt a karmester ott lent nem tud hova lenni boldogságában. A földszint és a páholyok már mind csendesek, de a karzat még mindig tumbol.

Végre szétmegy a függöny és kezdődik az előadás. A kakas ekkor már nem tumbol, hanem csak zümmög. Valaki mellettem az előző előadás tartalmát ismerteti. Halkan kezdi, de mindjobban tűzbe jön és a végén is egy pár pizssegés tudja csak elhallgattatni. Pillanatnyi csend után kezdi a másik szomszéd. A színpadon pedig ezalatt folyik a játék. Minden szem odafigyel, ha aztán akad valami nevetnivaló, a karzat ugyancsak kitesz magáért. Az irodalomban jártas egyik kakasvendég közben magyarázni kezd valamit, amikor pedig erre jobboldali szomszédom gorombán azt sziszegi neki oda, hogy: Kuss! akkor az irodalombarát egyszerűen a baloldali szomszéd fülibe sugdossa magyarázatait. Közben a karzat másik oldalán valaki részletezi az előadást, hogy tudniillik Laci szerelmes a koremsáros lányába. Hiába, ezt a magyarázó tipust nem lehet kiirtani. Ha elhallgattatják itt, felbukkan ott, de valahol mindig jelen van.

Ne tessék azonban azt hinni, hogy a karzaton nincsenek jövőbe látó emberek. Ők is figye-

lik az előadást, a kivilágított színpadot nézik és közben maguk elé morognak:

— Na, most fogja megcsokolni. A következő felvonásban biztosan egymásé lesznek ...

Hála Istennek, hogy egy-egy ilyen magyarázó jó csak itt-ott bukkan fel és a közönség nagyrésze az előadást figyeli és boldogan élvez.

Vannak azután olyanok, akik határtalanul boldogok, ha közbekialthatnak valamit. Utóvégre miféle dolog az, hogy a színházban két ember beszél és százszor annyian hallgatnak. Őröpködnek a kakason a szellemsziporkák, akár rakéták. A földszint azonban mindezekből nerhall semmit, pedig az ifjúság szellemi kincsei képviselik ezek az említett rakéták és érdeme volna feljegyezni, ha ugyan kibírják a nyomda festéket. A színpad világos, a nézőtér sötét, dus aranyozás azonban áttöri a sötétséget. Itt ott valaki nem bírja megtartani azt a nagy gázdagságot, amit a színpad ad neki és a kapott gazdagságot szétosztja. Mit csináljunk, ha senkire nem tart igényt ...?

Elmondok még egy kis történetet a kakasról, amelynek hőse e sorok írója volt. Jegyeme a kezében szorongatva, érek fel a kakasra, ahol a jegyszédőnő megmutatja a helyemet. A egyik sort teljesen megszállotta két család és érmint egy ék kerültem közéjük. Egészen meghatódtam, amikor a sor egyik fele felállt és én nehezen bár, de mégis a helyem felé közeledtem. Lehajtottam az ülésemet és igyekeztem leülni, amikor hirtelen észrevettem, hogy ülésem feszevagyásban, függőlegesen rámkacsint. Ejnye gondoltam, berugtam én, vagy mi az ördög, hiszen lehajtottam az ülést és a következő pillanatban lezuhantam a földre, a két népes család élénk tetszésnyilvánítása között. Jobboldali szomszédom pedig erre azt mondotta, hogy parád! És én, a jövő reménye, még pofon sem vághattam, tekintve jónevelésemet. Ilyen a karzat élete ...

Rézcsep Benő.

DÉLI HÍRLAP
automata telefonszáma: 28-10.

SPORTSEMÉNYEK

Finnország készül az olimpiára

Még élénk emlékeztünkben él az az idegtépő bizonytalanság, amely minden lelkes sportembert, versenyzőt érdeklődött, nézőt egyaránt aggodalommal töltött el, az 1940. évi olimpiai játékok sorsa felől, amikor Tokió visszalépett, ez a maroknyi kis sportnemzet azonban hősies elszántsággal vállalkozott a hálátlannak ígérkező szerepre, hogy a losangelesi és berlini mammut-olimpia után a maga szűkös anyagi viszonyai mellett a felére olvadt előkészületi idő ellenére is megrendezi Helsinkiben az olimpiai játékokat. Pedig 1940-re a világ a két megelőző olimpia arányaihoz mért, hatalmas szabású, fényesen megrendezett seregszemlére számított. Már-már kialakult a színes képe annak az előkészítésben, sportépítkezésekben megmutatkozó nemzeti erőmegnyilvánulásnak, aminek Japán eredetileg szánta az 1940. évi játékokat.

Csalódás azonban így sem ér majd senkit, mert Helsinki Finnországot, mint sportnemzetet jellemző hihetetlen erőforrásai, fanatizmusa, munkakedve, alkotó képzelete maradéktalan latbavetésével olyant produkál, amire senki sem mert számítani.

Finnország, már régen nemzeti ügyének tekintti a sportot és most, hogy a világ szeme rajta lesz és Helsinkiben láthatja vendégül minden

versenyág nemzetközi elitjét, — mindenben a legkövetkezőt akarja nyújtani. Méreteiben talán kisebb lesz, költségvetésében szűrebb, propagandájában halkabb a helsinki olimpia, de egyben verhetetlen marad: minden mozzanatában egy hihetetlenül keményakaratu, szívós és ellenállhatatlan lendületű, tiszta amatőrszellemű sportnemzet szíve dobban.

Helsinki a felkavart hangyaboly képét mutatja. A városban mindenfelé építkezések, átalakítások folynak. A munkamenet erőltetett és gyorsított: Finnország lázasan készül a jövő évi olimpiára, amelyet minden finn ember csak egyféleképpen tud elképzelni: a legteljesebb siker jegyében.

A figyelmet érdemlő statisztikai adatok közül a legérdekesebb, hogy a versenyzők három-ezer ágyába annyi ágynemű kell, amelynek elkészítéséhez száz kilométer hosszú vásznat használnak fel. Az olimpiai versenyek rendezősége azon gondolkodik, hogy mit csináljon a versenyzők lezajlása után ezzel a rengeteg ágyneművel. Valószínűleg újra eladják és a finnek bizonyára szívesen megvásárolják azt az ágyneműt, amely világhírű sportnagyságok aludtak néhány napig.

Csak két helyen lesz változás az olaszok elleni román válogatásban. Az olaszok elleni román válogatot már majdnem készen áll. A csapat két ember kivételével ugyanaz lesz, mint amelyek az angolok ellen játszott. Kivétel csak Juhász és a sérült Bürger. Az ő helyükre kerülnek új emberek. A felállítás tehát eddig ez: Pavlicici — ?, Sfera — Vintila, ?, Demetrovici — Orza, Ploesteanu, Bodola, Reuter, Dobay.

Chinezul Ilsa-Ripensia nemzeti bajnoki mérkőzés lesz ma délután a Banatul pályán

Ma, vasárnap bonyolítják le a nemzeti bajnokság A-ligájában az utolsó fordulót. Temesvárott a két helyi csapat, a Chinezul-Ilsa és a Ripensia találkoznak, hogy megvívják a nagy csatát az értékes pontokért. Különösen a lila-kékek számára fontos a győzelem, mert ezen a mérkőzésen dől el, benmaradnak-e az A-ligában. A Banatul-pályán délután öt órakor kezdődő mérkőzés iránt nagy érdeklődés mutatkozik. A mai műsor többi mérkőzése a következő: Electrica—Meseriasi a nyugati liga bajnokságáért délelőtt fél hét órakor az Electrica pályán. Politehnika—Patria barátságos mérkőzés a Patria-pályán fél hét órakor. Banatul—Chinezul II. barátságos mérkőzés a Banatul pályán délután fél négy órakor. Fratelia—Vulturii délután fél hat órakor a Vulturii pályán. Kadima—CFR barátságos mérkőzés délelőtt tizenegy órakor a RGMT-pályán.

Létszámemelés a nemzeti bajnokságban

A román-olasz mérkőzésre a labdarugó szövetség valamennyi vezetőségi tagja Bucures-tioe érkezik a nagy mérkőzés megtekintésére. Tekintettel erre, Marinescu tábornok, a szövetség elnöke összehívta a szövetség elnöki tanácsát.

A tanács igen fontos kérdésben fog dönteni: a nemzeti bajnokság jelenlegi 12-es létszámának 16-ra való emeléséről van szó. Miután a létszámemelés tekintetében igen kedvező a hangulat, valószínű, hogy végre is hajthatják és ebben az esetben az idén — nem lesz kieső csapat.

Ugyanakkor átszervezik a B. osztályt is. Valószínűleg ott is csak tizenhat csapat játszik majd a jelenlegi negyven helyett. Ezt követi természetesen a kerületi bajnokságok gyökeres átszervezése is.

Sporthírek minden felől

Budapestben ülésezik a KK bizottsága. A Közép-európai Kupa bizottsága június 7-én a magyar fővárosban ülésezik. A román szövetség képviselőiben Luchide Octav jelenik meg az értekezleten. A román szövetség igazgatója végig nézi az olasz-magyar válogatott mérkőzést.

Braun a Minerulhoz szerződik edzőnek. Braun Kálmán, az aradi származású és jelenleg Bucures-tiben tartózkodó játékos a Minerulhoz szerződik edzőnek. Braun már el is utazott Lupenibe, ahol megkezdte tárgyalásait. Ugyancsak ajánlatot kapott a Sportul Studentesc vezetőségétől is.

Két új világrekord. A londoni atlétikai versenyeknek két nagy szenzációja van: a korai időnyelére két világrekord született! Egy mérföldön Wooderson 4 p. 06.4 mp-el javította meg saját 4 p. 07.4 mp-es csueszteljesítményét. A női magasugrásban Odam kisasszony 166 cm-es ugrása új világrekordot jelent.

SOVATA FÜRDŐ

CONCORDIA VILLA

Elsőrangú penzióval egybekötve. — Központi fekvés, közel a Medve-tóhoz. — Napos terrasz. — Modern komfort. — Folyóvíz minden szobában. — Elsőrangú román, francia és magyar konyha (diétikus is).

Időszerű

mérsékelt polgári árak

Az előszezonban napi 120 lei — Családoknak kedvezmény!

Előjegyzések Timisoarán: Bul. Carol I. I. emelet, 1. sz. Papp Margitnál, vagy Sovatan: Pensio Villa Concordia

Bonyodalmak Orza átigazolása körül. Orza, aki régebben az Universitateban, majd a CAO csapatában rugta a labdát, jelenleg a Venus csapatát erősíti. Átigazolása körül igen érdekes bonyodalmak keletkeztek. A kolozsvári egyetemi csapat vezetősége feljelentette Martjan Romul dr. ügyvédet, aki jogtalanul „adta el” a játékost a CAO-nak. Az átigazolásnál az egyik írtárról klórral távolította el az aláírást. Martjan ügyvéd azt igyekezett bizonyítani, hogy neki mint vezetőségi tagnak joga volt játékosokat eladni, sőt amikor egy ízben Bucures-tibe utazott, öt darab bianco váltót kapott a vezetőségtől az az utasítással, hogy azokat saját belátása szerint használja fel játékosok eladására. Ő tehát nem tett egyebet, mint élt a vezetőségtől ráruházott joggal. A bíróság többrendbeli tárgyalás után, most sem hozott döntést a nagyérdekes ügyben.

Színház

Angyalt vettem feleségül

A Thalia vendéglátékának ujdonsága

MŰSOR:

Június 4., vasárnap délután 3 órakor: NEM LESZEK HÁLÁTLAN (Olcso helyárák).
 Június 4., vasárnap délután 6 órakor: FRANCIA SZOBALÁNY.
 Június 4., vasárnap este 9 órakor: ANGYALT VETTEM FELESÉGÜL.
 Június 5., hétfő este 9 órakor: ANGYALT VETTEM FELESÉGÜL.
 Június 6., kedd este: ROMÁN ELŐADÁS.
 Június 7., szerda délután 5 órakor: A VÉN BAKANCOSOS ÉS FIA A HUSZÁR (Olcso helyárák).
 Június 7., szerda este 9 órakor: IDE GYERE RÓZSAM. (Az új, nagyszerű D'nes—Kamonkay operett.)

Hatalmas sikerrel mutatta be szombaton este a Thalia együttese a temesvári színpadon Vaszary Gábor, Szecsen Mihály és Eismann Mihály pompás zenés vígjátékát, az *Angyalt vettem feleségül* című nagyszerű, humorral telített ujdonságot. A kitűnő előadás és a kacagató darab egyaránt elbűvölték a közönséget. Az angyal kedves szerepét Fényes Alice játszotta finom lényének minden bájával. Mészáros Béla, Sándor Stefi, Kovács György, Nagy István, a mindig kiváló Tóth Elek, Toma Sándor, Csóka József, Benes Ilona, Paál Magda, Lantos Béla és a darab többi szereplői mind teljes mértékben hozzájárultak a zajos sikerhez. A darabot Szabados Árpád rendezte, a zenekart Stefanidesz József dirigálta, a táncokat Püllöp Sándor tanította be.

Ma, vasárnap és hétfőn este kerül még színpadra az Angyalt vettem feleségül vígjáték. Vasárnap délután 3 órakor a Nem Leszek Hálátlan operett, 6 órakor pedig a diadalmas Francia szobalány folytatja sikeres pályafutását.

Jövő héten Lugoson játszik a kolozsvári magyar színház együttese

Lugosi értesülés szerint városszerte nagy érdeklődést keltett a hír, hogy a Temesvárotól vendégszerző kolozsvári magyar színház, a Thalia együttese kedden, június hatodikán, saját díszleteivel Lugosra érkezik. A kitűnő együttes ott két előadást tart.

Délután hat órakor Herczeg Ferenc „Kék róka” című darabját adják elő, míg este kilenc órakor a világsikerű aratott Francia szobalány előadása győzőködteti majd a lugosi közönséget.

A magyar színház egy napos

VENDÉGLÁTÉKA LUGOSON

Kedden, e hó 6-án, Lugoson színpadra kerül d. u. 6 órakor: KÉK RÓKA, Herczeg Ferenc világhírű vígjátéka, — este 9 órakor: FRANCIA SZOBALÁNY, a társulat összes kiváló tagjainak feltevével

= KÖZGAZDASÁG =

Megmarad a régi gazdasági egyezmény a cseh-morva protektorátussal kapcsolatban

A május 20-iki berlini egyezmény továbbra is fenntartja a csehkorona kliringforgalmát, de nehézségekbe ütközik a kompenzációs árukereskedelem

Megemlékeztünk arról, hogy Berlinben ment egy gazdasági bizottság, amelynek célja a cseh-morva protektorátussal kapcsolatos gazdasági ügyeink letárgyalása. Tudvalevő, hogy a régi Csehszlovákia legfőbb szállítója petrolumban, gyümölcsben, sertésben, olajos magvakban, hüvelyesekben és több más cikkben a román piac volt. A bevált új helyzet azonban gazdasági tájékoztatásból, a kivétel teljes megszűnését idézte elő, devizahiány miatt pedig a cseh árú importja is szűnt meg. A berlini tárgyalásokon úgy határoztak, hogy Románia és a cseh-morva protektorátus között továbbra is önálló kliringforgalom marad és a csehkorona lesz a jövőben is a fizetési eszköz és elszámolási alap.

A régi Csehszlovákiával a mult esztendő március 21-én és november 22-én jött létre kereskedelmi szerződés, amely az export-importkontingenst kölcsönösen 300 millió csehkoronában, tehát másfélmilliárd leit megközelítő összegben állapították meg. Ennyi marad a kontingens az új berlini egyezmény szerint is. Ez az egyezmény május 20-án jött létre és ez év végéig érvényben van. A meg egyezés dacára is az exportörök úgy itélik meg a helyzetet, hogy a cseh-protektorátussal nem vehető fel a régi, intenzív külkereskedelmi kapcsolat a különböző csehországi közgazdasági rendelkezések miatt. Ezek közül az alábbiakban a sertés és gyümölcs-kivétel nehézségeire mutatunk rá.

PRÁGA NEM FOG TÖBBÉ SERTÉST IMPORTÁLNI, HA MARADNAK A MAXIMÁLIS ÁRAK.

Az állatkivitel szindikátusok szövetségének köréből nyert értesüléseink szerint az elmúlt hét üzleti tevékenységének súlypontja a sertés-kivétel volt. Az exportörök a szállítványokat többnyire átirányították Cseh- és Morvaország felé, miután a bécsi és drezdai piac ezidőszere nem fizetődik ki. Belföldön ugyanis a sertésárak emelkedtek, viszont a német piacokon megszabott árak vannak, amelyeket nem módosítottak.

A sertésüzlet egyébként a cseh-morva piacokon is alig jövedelmez és a kockázat túl nagy.

Különben a német protektorátus alá került területeken is maximális árakat léptettek életbe. Az exportörök szerint, amennyiben a belföldi sertésárak nem szállnak lejjebb,

alig lehet a prágai piacra szóló sertés-kivétel üzlet folytatásával számolni.

Ez a helyzet súlyos kihatással lehet a sertés-nyésítésre, mert a cseh piac ma az egyetlen, a hová a romániai sertést még ki lehet szállítani. De ettől eltekintve is, az exportörök körében nem itélik meg nagyon kedvezően a sertésárak alakulásának kilátásait, miután az állatbetegségekből felszabadult vidékekről valószínűleg nagy lesz a kínálat, a kukorica drágasága miatt is. Ami a szarvasmarha-kivételre vonatkozóan azt hangoztatják, hogy nincsen minőségi áru a piacon és ezért fejlődik vissza a külföldi üzlet.

Ebben az évben kitűnő lesz a romániai kajszintermés, ami annál öröndetesebb, mert külföldön viszont fokozódó kereslet mutatkozik a friss romániai barack iránt. Ennek ellenére az a nézet alakult ki, hogy friss állapotban aligha lesz lehetséges nagymennyiségű barackot kivinni, miután a többi termelő államban kivételesen jó az ideai baracktermés, viszont

Németország, amely a romániai barack egyetlen komoly vevője, más piacokon kedvezőbb feltételek mellett tud majd vásárolni.

A friss barack exportjának másik nagy akadálya az, hogy ezt a gyümölcsöt csak hűtőköcsikben lehet szállítani és így az egész külföldi üzlet attól függ, hogy a CFR tud-e idejében elegendő számú ilyen vagonat a barackexport rendelkezésére bocsátani, vagy sem. Ennek ellenére több romániai cég már tárgyalásokban van angol és német kereskedőkkel friss barack átvételéről. Ezen a téren a romániai exportüzlet még gyor-

mekcipőben jár, mert alig a mult évben indult meg komolyan a kajszinbarack kivitele. A csehek tavaly közel 13 vagon, a legyelek pedig több mint két vagon friss barackot vettek át, holott 1937-ben összesen egy vagon romániai barack ment ki a külföldre.

Az idén a romániai barack legfőbb vevője Németország lesz, valamint a cseh és morva protektorátus.

Sokkal jobb kilátásai vannak, hír szerint, a száritott barack-kivételnek, amely sokkal nagyobb lesz, mint a friss barack és ezt az árut Németországba, valamint Angliába fogják irányítani.

Árfolyamok

SZOMBAT, JÚNIUS 3.

Hivatalos árfolyamok: (az első szám a vételt, a második az eladást jelenti) Holland forint 75.90—77.07, belgas 24.08—24.43, angol font 662.40—672.75, olasz lira 7.172—7.172, dollár 141.52—143.59, francia frank 3.78—3.85, svájci frank 31.81—32.29. Ezekben az árakban a devizafelár is bennefoglaltatik. Dinár 2.898—3.05, pengő 25 és 26.50—27, német márka 40.50—41.50.

(=) GABONAÁRAK. (A Dengl és Kleinmann cég jelentése. A banati gabonapiacra inkább csak a tengeri iránt van kereslet, míg a többi gabonamű irányzata lanya. A piaci árak a következők: temesi búza 390, torontáli búza 395 a feladóállomáson. A tengeri ára Temesvárott 403. A többi gabonaműve árak: korpa 350, zab 460—465, takarmányárpa 380, tavaszi árpa 400, muharmag 420, napraforgómag 420 és tökmag 775—800 lei százkilónként.

= Módosíthatók az importengedélyek. Az importszabályozási igazgatóság adminisztrációs igazgatósága foglalkozott azzal a kérdéssel, hogy milyen körülmények között van helye az engedélyszövegek módosításának. Előfordultak esetek, amikor a vámhivatalok érvénytelenítették az importengedélyeket, mert nagyobb leírszszegzet tett ki a számla, mint amennyi az importengedélyben szerepel. Amikor az engedélyt kiadták 39 árfolyamos márkával számolták, míg az árúbehozatalnál az árfolyam 41 és fél volt. Nyilvánvaló, hogy az ilyen és ehhez hasonló eltérésekért az importőr nem felel és ilyen körülmények között a módosítás méltányos. Az importszabályozó hivatal azt a döntést hozta, hogy a betérjesztett engedélyeket kérelemre módosítja, ha abban az importőr véltlen és a módosítás szükségességét külső okok idézik elő.

Csak az 50 ezer lejen aluli adóalap adja a kiskereskedői vagy kisiparosi jellegét

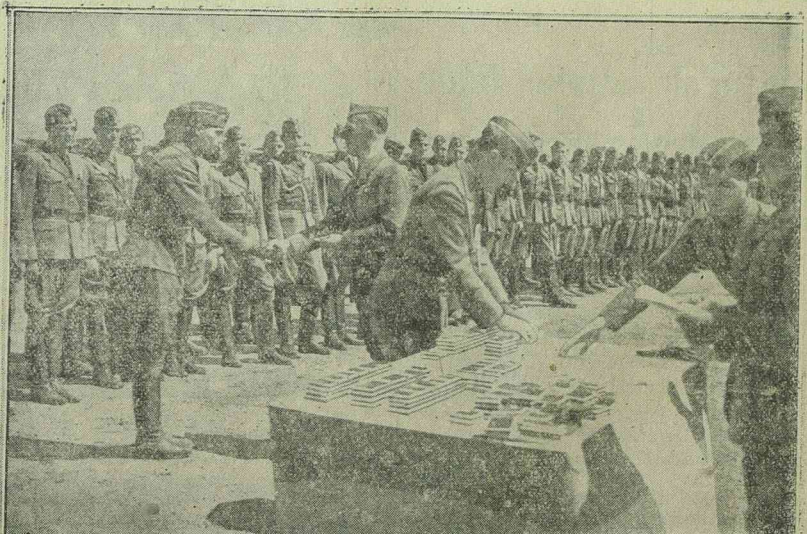
Az április 1-én életbeléptetett illetéktörvény-módosítás szerint a Patenta Fixa I—VII. osztálya szerint a maximum ötvenezer lei adóalappal bíró kisiparosok mentesültek az üzleti könyvvezetési kötelezettség alól. Ez a meghatározás főleg azért nagyjelentőségű, mert egyes pénzügyigazgatóságok területén a kisiparosjellegű más vonatkozásokban is ezen az alapon állapították meg a pénzügyi ellenőrző közegek.

A kisiparosjellegűtől ily módon megfosztott 50.001—150.000 leies adóalappal bíró iparosok érdekében az egyes kereskedelmi és iparkamarák akciót indítottak, egyrészt azért, hogy a kisiparos jelleg meghatározására (más vonatkozásokban is) továbbra is maradjanak érvényben a forgalmiadótvörvény rendelkezései, másrészt pedig a Patenta Fixa VIII—X. osztályai szerint adózó kisiparosokat és kereskedőket mentesítsék a napi könyvvezetési kötelezettsége alól, a 200 plus 100 leies illeték lefizetése ellenében, éppennygy, mint az előző években.

A pénzügyminiszter most válaszolt az egyes iparkamaráknak az e kérdéssel kapcsolatos memorandumukra, amelyben a kéréseket nem honorálta és kihangsúlyozta, hogy a fiscus csak az ötvenezer lejen aluli adóalappal bírókat tekintti kisiparosoknak, vagy kiskereskedőknek.

= Nagy kínálat az önkészletekben. A belföldi fémiparban érdekes jelenség, hogy nagymennyiségű önkészleteket kínálnak eladásra. Minden cég tele van külföldi áruval, amelyet három hónappal ezelőtt, a feszült nemzetközi viszony hatása alatt keletkezett áremelkedés idején spekulációra vásárolt. Ma ezt az árut, amely kilónként körülbelül 300 leibe került, még beszerzési áron sem lehet eladni. A devizahiány magyarázata az, hogy a kisebb üzemek megrendelések hiányában nem dolgoznak, viszont a nagyvállalatok, amelyek kisebb szükségleteiket a belföldi kereskedőkkel szereztek be, most bőségesen kaptak behozatali engedélyt a nagy állami megrendelésekhez. Rézben sincs kereslet, mert a rézgálgégyárak őszig ellátták magukat áruval. Névleges árak: belföldi gyűjtött réz 40—42 lei, külföldi árú 50—55 lei kilónként. Horganyban sincs üzlet. A cinkfegygyárak nagy készletekkel rendelkeznek és emiatt a belföldi ócska cinknek nincs ára. Az egyedüli fém, amelyben kereslet van, az ólom. Ennek az a magyarázata, hogy a kartel nehezen szállít és előre kéri a pénzt. A kisüzemek ezért szívesen veszik a belföldi gyűjtött ólmot, amely 25 leier kapható a kartel 27.50—27.75 leies árával szemben és hitelbe. Ötvözetekben (kompozíciókban) a fogyasztás visszaesett, mert egyrészt a vasút, amely a legnagyobb átvevő, újabban csak az olcsóbb, mert több ólmot tartalmazó bametalt használja, másrészt pedig a piacon egyre több új találmány van, amely a csapágyfémeket helyettesíti.

= RATIFIKÁLJÁK A ROMÁN—NÉMET GAZDASÁGI EGYEZMÉNYT. A külügyminiszteriumban rendelőtvörvényt készítettek az 1939. március 23-án megkötött román-német gazdasági szerződés ratifikálására. A törvénytervezetet már átküldték a Legfőbb Törvényelőkészítő Tanácshoz.

Richt h offen német tábornok kitüntetések oszt ki a spanyol fronton harcolt német önkéntesek között, mielőtt hazájukba visszatérnek

Rádió

YASARNAP, JUNIUS 4.

Bucuresti. 8.30: Hanglemezek, torna, háztartási és orvosi tanácsok. 9.45: Istentisztelet közvetítése. 12: Hanglemezek. 13: Időjelzés, sportközlemények és vizállásjelentés. 13.05: A Motoi zenekar muzsikája. 14: Látványosságok. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15: Fajusiak órája. 16.10: Katonai előképzőök órája. 17.15: Loverseny közvetítése a banesai löversenyterrről. 18: Időjelzés és időjárásjelentés. 18.02: Műszaki üzenetek. 18.17: A rádiózenekar muzsikája. 19: Orvosi krónika. 19.15: A hangverseny folytatása. 19.58: Sporteredmények. 20: Előadás. 20.50: Színjáték. 22: Sporteredmények. 22.15: Táncclemezek. 23: Hírek. 23.15: Hanglemezek.

Budapest I. 9: Hanglemezek. 9.45: Hírek. 10.30: A Magyar Evezős Szövetség Szent Kristóf-ünnepe. 11: Református istentisztelet. 12: Egyházi ének és szent beszéd a Szent Domonkos rendi templomból. 13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 14.30: Operaházi zenekar. 14.10: Egészségügyi kalendárium. 15.00: Hanglemezek. 16: A Földművelésügyi Minisztérium rádióelődás-sorozata. 16.45: Lakatos Flóris cigányzenekara. 17.30: Közművelődési előadás-sorozat. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.10: A Kecskeméti Vörös-Keresztes Éneklő ifjúság hangversenye. 19.10: Felolvasás. 19.40: A Rádió Szalonzenekeara. 20.15: Hírek. 20.25: A Kassai Rádió műsorából. 21.10: Farkas István előadása. 21.20: Székhámos keresztiek. Vigjáték három felvonásban. 22.40: Hírek, időjárásjelentés. 23: Hanglemezek. 23.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24: A József nádor 2. honvédgyalogezred zenekara.

Budapest II. 12.15: Lovászi Ferenc cigányzenekara. 16.05: Jazz-dalok hanglemezeiről. 19.25: A Kecskeméti Vörös-Keresztes Éneklő ifjúság hangversenye. (II. rész). 20.30: Aradi Zsolt előadása. 21: Hírek, időjárásjelentés. 21.20: Haydu István gordonkázik zongorakísérettel. 21.45: Baghy Gyula irodalmi estje. 22.15: Orosz szerzők hanglemezei. 23: Időjárásjelentés.

HÉTFŐ, JUNIUS 5.

Bucuresti. 7: Hanglemezek, torna, háztartási és orvosi tanácsok. 12: A Tandin zenekar hangversenye. 13: Időjelzés, sportközlemények és vizállásjelentés. 13.05: A hangverseny folytatása. 13.35: Látványosságok. 13.45: Hanglemezek. 14.10: Hírek. 14.30: Hanglemezek. 15.10: Időszzerű közlemények. 19: Időjelzés és időjárásjelentés. 19.02: Előadás. 19.17: Hanglemezek. 20.00: Országőrök órája. 20.45: Énekhangverseny. 21.10: Zongorahangverseny. 22: Sporteredmények. 21.15: Hanglemezek. 23: Hírek. 23.15: A Cristea zenekar hangversenye. 23.45: Hírek francia, német és olasz nyelven.

Budapest I. 7.45: Ritmikus torna, hírek, hanglemezek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Felolvasás. 13.10: Szmirnov Szergej orosz zenekara. 14.30: Hírek. 17.15: A rádió diákfelőrája. 17.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.10: Mienk a világ legnagyobb cseppkőbarlangja. Közvetítés. 18.45: Pertis Pali cigányzenekara. 19.10: Eszterházy János gróf előadása. 19.50: Trócsányi György dr. és Csabai László vitája. 20.15: Hírek. 20.30: A Zeneművészeti Főiskola operai tanszakának vizsgálóelőadása. Közvetítés. 21.40: Hírek, időjárásjelentés. 23.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24: Közvetítés az Ostende kávéházból.

Budapest II. 20.30: Német nyelvoktatás. 21: Hírek. 21.20: Szalonötös. 22.10: Felolvasás. 22.40: Il-niszky László jazzzenekara. 23.05: Időjárásjelentés.

KEDD, JUNIUS 6.

Bucuresti. 7: Hanglemezek, torna, háztartási és orvosi tanácsok. 12: Hanglemezek. 13: Időjelzés, sportközlemények és vizállásjelentés. 13.05: Hanglemezek. 13.35: Látványosságok. 13.45: A hangverseny folytatása. 14.10: Hírek. 14.30: Hanglemezek. 15.10: Időszzerű közlemények. 16: Helyszíni közvetítés. 19: Időjelzés és időjárásjelentés. 19.02: Tudományos krónika. 19.17: Hanglemezek. 20: Országőrök órája. 20.50: A rádióze-

nek hangversenye. 22: Sporteredmények. 22.15: Énekhangverseny. 22.35: Hanglemezek. 23: Hírek. 23.15: A Julea zenekar hangversenye. 23.45: Hírek francia és angol nyelven.

Budapest I. 7.45: Ritmikus torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Felolvasás. 13.10: Frank Lajos gordonkázik zongorakísérettel. 13.40: Hírek. 13.55: Neményi Lili énekel zongorakísérettel. 14.20: Pontos időjelzés, időjárás és vizállásjelentés. 14.30: A Rádió Szalonzenekeara. 15.30: Hírek. 17.10: Asszonyok tanácsadója. 17.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.10: Jazz-dalok és táncszámok hanglemezeiről. 18.45: Vitéz Csenkey Géza dr. ezredes előadása. 19.15: Budapesti Hangversenyzenekar. 20.15: Hírek. 20.25: Séta az alföldi városában. (Hangfelvétel). 21: Rác Zsiga cigányzenekara. 21.25: Tökéletes házasság. Vigjáték egy felvonásban. 22.10: Haydn: C-dur vonósnygyes. 22.40: Hírek, időjárásjelentés. 23: Liszt: „A zarándoklás évei”-sorozat III. része. 23.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24: Táncclemezek.

Budapest II. 19.15: Francia nyelvoktatás. 19.45: A Földművelésügyi Minisztérium mezőgazdasági felőrája. 21: Hírek. 21.20: Felolvasás. 21.50: Racz Zsiga cigányzenekara. 22.20: Soós László csevegése.

KÖNYVEK

(—) PASSUTH LÁSZLÓ: ESŐISTEN SIRATJA MEXIKÓT. Az egykori indián világ csodálatos birodalma hanyatló civilizációjának minden gráciájával tárja eléünk félelem isteneinek kultuszát embereinek mindennapi életét, művészetének sejtelmes kincseit. Vele szemben a történelem félelem erői indulnak meg: a korabokk spanyol társadalom nagyhatalmi hivatását hordozó maroknyi kalandor-sereg élén a legnagyobb conquistador, Hernandé áll. Passuth László, a ragyogó képzeletű és ragyogó tollú fiatal író, nem a hagyományok véreskezű kalandorát mutatja be, hanem sokrétű, kulturált, imperátor-ösztönű hódítót állít élénk. Indián szerelmesének s gyermeke anyjának szelid alakja fonja össze a történet rohanó erőt. Passuth László: Esőisten siratja Mexikót című könyve az Athenaeum nagy regényeinek sorozatában jelent meg pompás kiállításban és egészségvonkoskötésben 178 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál Cluj.

GYILKOSSÁG
A MOZIBAN

105

Utánnyomásti los.

Ezen akarta madame d'Hivernek a búcsúlevelet megírni.

Sokáig töprengett azon, hogy mit mondjon a levélben az asszonynak. Meg akarta neki írni, hogy igazán és olthatatlanul szereti, de Limoujel emléke mindig közájuk furakodik. Meg akarta neki magyarázni azt is, hogy ott követte el a hibát, amikor megbocsátotta a táncossal való kalandot, mert bár hogy is szeretünk egy nőt, elévelődését sohasem szabad elnézni. Idézni akarta a kínai költőt, aki által megtudta, hogy miért gyötrődik kimondhatatlanul.

Aztán lemondott a búcsúlevél megírásáról.

— Nem tudnám megértetni magamat vele ugy sem, — állapította meg.

Az iv papírosra mindössze ennyit írt:

— A hütlén asszonynak nem szabad megbocsátani. Én megbocsátottam és ezért meg kell halnom.

Kihúzta az asztal fiókját és revolvert vett ki belőle. A fegyvert a halántékához illesztette.

Ujja már a ravasz körül babrált, amikor észbe jutott, hogy ha úgy végez magával, valószínűleg lebukik a földre és hogy egy tehetetlenül lero-gyott holttest nem valami szép látvány.

Odament a divánhoz és végig feküdt rajta. Félperc múlva eldőrdült a revolver. Az acél-golyó lyukat vajt magának a halántékon és keresztülzaladt az agyon.

Gérard Auboin halott volt.

Talán ugyanabban a pillanatban történt, hogy az Olimpe-moziban az elvetemedett gyilkos hátulról beleszúrta madame d'Hiver nyakszirtjébe a hegyes, hosszú acéltűt.

Másnap reggel a lapok cikkei feltűnő cimbe-tűkkel hirdették:

— Gyilkosság a moziban.

Megírták a madame tragédiáját. Gérard Auboin öngyilkosságát csak napok múlva fedezték föl.

Ez még rejtélyesebb tette a moziban elkövetett büntényt.

XXII.

A lyoni rendőrség heteken keresztül nyomozott, de minden eredmény nélkül.

A nyomozásba belekapcsolódtak a párisi leg-ügyesebb detektívek is, de haszlatlanul.

Azt a feltevést, hogy az asszonyt Gérard Auboin ölte volna meg, aztán hazament és öngyilkos lett, mint tarthatatlan hamarosan elvetették. Ha Auboin a halállal akarta volna megtorolni a nő hütlenségét, arra nem kellett volna a mozgósí-nházat választania. Elkövehetette volna azt az asszony lakásán is és ott nyomban végezhetett volna önmagával is.

A festő asztalán talált rövid írás azonban új irányt adott a nyomozásnak. Az öngyilkos hütlén-séggel vádolta meg madame d'Hivert, akivel — mint megállapították — évekig tartó benső viszonyt tartott fenn és akivel, miként azt a ma-dame lakásán talált egy csomóban levő iratok is bizonyították, házasságra akart lépni.

Az asszony tehát hütlenséget követett el.

De kivel?

A cselédek és Paul Ringelot ismételt kihallgatása lehetővé tette az összekészült szálak kibogozását.

Tudták, hogy a férfi, aki madame d'Hiver és Gérard Auboin kapcsolatait megzavarta, Alexandre Limoujel bártáncos volt.

A detektívek azonban hiába keresték Limou-jelt Párisban. Csak azt tudták megállapítani, hogy a feleségével, született Marianne Mireillejonnal, akivel előzetesen három esztendőn keresztül együtt élt, vidékre utazott.

Erre Franciaország valamennyi rendőrségét mozgósították és végre sikerült a Limoujel házaspárt egy kis bretagnei városkában megtalálni, ahol kis birtokuk volt, amelyet az őszel vásároltak és mintaszertien szereltek föl.

Mindkettőt letartóztatták és Lyonba kísérték.

Kiderítették Limoujelnak az asszonnyal való hónapokig tartó kapcsolatát; és azt, hogy hirtelen szakítottak.

— Limoujel, — mondotta a vizsgálóbíró, — valljon, hiszen a dolog kézenfekvő. Az özvegy laká-sán talált levelekből megállapítottuk, hogy ön feleségül akarta venni. Aztán a madame szakított ön-nel, ami bizonyára érzékenyen sujtotta önt, mivel számított a nagy vagyonra, amelyet az asszony a házasságba hozott volna. Tudta azt, hogy a mozi-ban hol szokott ülni, titokban mögéje váltott helyet és az előadás alatt a hegyes tüvel megölte, aztán a lakására sietett és kirabolta. A rabolt pénzen vásárolta a birtokot. Bevallja?

— Tagadom, — felelte szilárd hangon Limou-jel, — a madameot nem öltem meg. Különbösen is igazolni tudom, hogy a gyilkosság idején a bir-tokomon tartózkodtam.

— Miből vásárolta a birtokot?

— Nem rabolt pénzen. A birtokot tavaly ősz-kor vettem, tehát hónapokkal a gyilkosság előtt.

— Honnan volt rá pénze?

— Ezt nem vagyok köteles megmondani. De megmondom. Egy részét megtakarítottam, mert mint bártáncos sokat kerestem.

— Olyan nagy a bártáncosok fizetése?

— A fizetés kicsiny, de a mellékjövdelem a vendégektől és a vendégek számlája után járó szá-zalékból nagy. Azonkívül, amikor a mult évben ab-bahagytam foglalkozásomat és megnősültem, sokat utazgattam a feleségemmel. Voltunk Nizzában es ott a ruletten nyertem.

A vizsgálat megállapította, hogy Limoujel va-lóban járt a feleségével Nizzában es ruletten. Hogy nyert-e és mennyit, azt nem lehetett kideríte-ni. A nyeres azonban valószínűnek látszott. Két-ségtelenül beigazolódott az is, hogy a gyilkosság idején Limoujel valóban a birtokán tartózkodott. A birtokot tényleg még a mult őszel vásárolta és készpénzzel egészítette ki a felszerelést is. Tehát a pénzt nem szerezte rablógyilkossággal. Külön-ben már a vizsgálat megindulásakor leszögezték, hogy a gyilkos magához vette ugyan áldozatának kulcsait annak ridiküljéből, azonban a pénzeszek-rényi; nem tudta felnyitni, mert a kulcs beletörtött a zárba és így nem vehette ki abból sem a pénzt, sem az ékszer.

Alexandre Limoujel az adatok szerint való-ban nem kövehetette el a gyilkosságot.

(Folytatása következik.)

„Lourdesba jöttem, hogy kérjem Istent, hogy segítsen a gyógyuláshoz“

Az acéltüdős amerikai fiú megérkezett Franciaországba

Párisból jelentik: A francia sajtónak állandóan visszatérő riport témája az óceánjáró luxushajók érkezéséről és indulásáról és az érdekes utasok névsoráról szóló részletes beszámolója. Két nappal ezelőtt érkezett meg Le Havre kikötőjébe a Normandie óceánjáró, amely érdekes utasokat hozott fedélzetén Amerikából. A Normandieval érkezett Eggerth Márta és férje Jan Kiepara, akik több előadáson lépnek fel, André Maurois, Jules Romain a híres írók és több híres amerikai operatőrök, de a legnagyobb érdeklődést ezuttal egy olyan utas keltette, aki nem irodalmi, vagy művészeti nagyság, viszont tragikus betegségével kapcsolatban sokat szerepelt a vilgsajtóban. A Normandie fedélzetén érkezett Franciaországba Fred Snite csikágói bankár fia, aki évek óta acéltüdőben fekszik, mert gyermekbénulásban szenved és tüdőzimai nem működnek.

Fred Snite három évvel ezelőtt Kínában betegedett meg gyermekbénulásban. A pkingi kórházban acéltüdőbe helyezték és így sikerült megmennteni az életnek. Azóta acéltüdőben él és miután hazaszállították Csikágóba, apja — aki gazdag bankár — házát úgy alakította át, hogy a fiatalam-

ber sorsát elviselhetővé tegye. Az acéltüdő felett tükör van, amelyből Fred Snite szobája üvegfalán keresztül kényelmesen láthatja a villa körül elterülő vidéket.

Fred Snite állapota a gondos orvosi kezelés következtében egyre javul és a fiatalember az utóbbi hónapokban már több ízben elhagyta az acéltüdőt, amely nyakától lábáig egész testét befedi.

Fred Snite súlyos betegsége ellenére is állandóan jókedvű. A betegségével járó nagy lelki válságon vallásos erőkre segített. Már régebben tervezte, hogy Franciaországba utazik és a híres csodátevő zarándokhelyen, Lourdesban imádkozik felgyógyulásáért.

Fred Snite annyira ragaszkodott lourdesi zarándoklásához, hogy orvosai beleegyeztek a körülményes utazásba. Fred Snite édesapja, orvosa és ápolónője kíséretében most Franciaországba érkezett a Normandie fedélzetén. A hajóutat is az acéltüdőben tette meg, amelyet néhányszor egy-egy félórára elhagyhatott.

Fred Snite édesapja jókedvűen nyilatkozott fia utazásáról az újságíróknak:

— Fred jól érzi magát. Uközben kártyázással

szórakozott, bridzset játszottunk és állandóan jókedvű volt. A jókedv nálunk családi jellemvonás. Kétszer végigszeltem a fedélzetet is. Miután mielőtt akart hallgatni és a hajón nem volt pap, rádiór bekapcsoltunk számára egy londoni zenés misét, amelyet Fred több mint egy óra hosszat hallgatott.

Az apa megmutatta a Paris-soir tudósítójának fia levelét, amelyet ez barátainak írt.

— Bizonyára érdekel benneteket — írta barátainak az acéltüdős rabja — mit érzek ezzel az utazással kapcsolatban. Utazásom célja az, hogy kérjem Istent, hogy segítsen a gyógyuláshoz. Nyilván az is érdekel benneteket, hogy nem érzek-e csalódást, ha gyógyulásom nem következne be? Felelete merre a kérdésre az, hogy nem érzek csalódást. Szeretném megkérni az Istent és a Szűzanyát, hogy segítsenek meg. Tudom, hogy Istennek hatalmában van megsegíteni engem. Én meghajlok az ő ítélete előtt, bármilyen legyen is az. Mindig boldog és megelégedett leszek, amin voltam a mai napig is. Ha Isten úgy akarja, hogy a jelenlegi körülmények között éljem le életemet, akkor is megelégedett leszek.

— Egészségi állapotom általában kielégítő. A megbénult izmok tovább javulnak és én kifinomultabban érzem magam. Most már naponta fél órát tudok az acéltüdőn kívül tölteni. Úgy érzem magam, mint egyike azon ritka személyeknek, akik semmit sem csinálnak életükben.

Fred Snite Tourson és Bordeauxn keresztül utazott Lourdesba, ahol gyógyulásért fog imádkozni.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. jul. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet, alapján apróhirdetési áraink a következők: állástkeresés, elveszett tárgyak, eltűnt személyek, fürdő- és gyógyhely hirdetései szavankint egy leu, levelezés nem közzölhető. Házasság szavankint öt leu, minden más rovatban szavankint kettő leu. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Bratianu 3. II. kerület: Tamás-trafik, Piata Badea Cărtan 8. — Kardos-trafik, Piata Traian (szent templom mellett) Grósz-trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Helfenbein-trafik, Piata Lahovari IV. kerület: March-trafik, Piata Küttl. — Nőgrády-trafik, (Ti voli mellett). Olariu-trafik, Piata Dragalina 6. Telefon 45—06. — Vittek-trafik, Bul. Carol 54. — Galgóczy-trafik, Strada Bratianu 15/a. Telefon: 45—18.

Alkalmazás

Perfekt mindenre jó fizetéssel felvétel. Jó bizonyítvány megkívánatlik. Cím a kiadóban. 924

Intelligens urleányt várrástanuláshoz felvesz Dénes Anna okleveles női szabónő. IV., Str. Vacarescu 11. 1023

Állást keres

Mesterkönyvvél rendelkező molnár állást keres, úgy a vám, mint a kereskedelmi őrlelésben perfekt. Vállalja a malom szerelést és az asztalos munkát is. Papp Imre Belint. 1027

Örömd társalgónő, házvezetőnő, vagy könnyebb beteg mellé, mint ápolónő állást vállalna. Lehetőleg vidéken. Esetleg helyben félnapra, vagy egész napra. Megkeresések délelőtti órákban III., Str. Romul 7. ajtó 6. 1030

Esslingeni —
Deszka Jalousien
Lenvászon —
Üzleti napellenző
Szövölt rips —
Folie — Celofan
kirakat —
szerez
romanovszky ernő IV. str. Vacarescu 19

Modern takaréktűzhelyek

kiváló minőségben. Állandó rakatár zománcozott és fekete tüz-helyek!

KALMÁN DEZSŐ
speciális takaréktűzhelyüzem
Timisoara IV. Bulev. Carol 40.

Lakas

Kétszobás, esetleg szép nagy egyszobás lakást keresek. Címeiket kérem leadni kiadóban. 990

Kétszobás modern lakás július 1-re kiadó. III., Strada Vadul Calugărese (Lehel) No. 18. Telefon: 37—48. 1028

Modern 2 és 4 szobás lakás augusztus 1-re kiadó. III., Str. Vilhelm Mühle No. 2. 1021

Csinosom bútorozott szép tágas ucai szoba külön bejárattal, fürdőszoba használatlalt őrlemberek, esetleg fiatal házaspárnak teljes ellátással a Józsefváros központjában június 15-re, vagy július 1-re kiadó. IV., Str. Ion Ghica 19. félemelet 2 sz. 1018

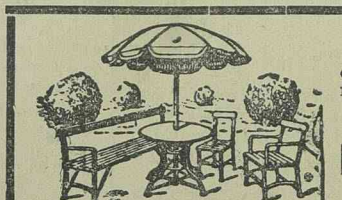
Kétszobás hallos lakás, szép fekvésű modern, nagy terraszal és melléképítményekkel azonnal, vagy augusztus 1-re kiadó. Érdeklődni délelőtti 9-12 között. II., Str. Dorobantilor 30. Telefon: 43—29. 996

Adás-vétel

Vennék kis családi házat a III., vagy IV. kerületben. Ajánlatok „150.000 lei” jellegre a kiadóba leadandák. 886

Családi ház műhellyel eladó. Timisoara IV., Str. Preyer 21. 972

Alig használt hat hengeres Opel-Super cabriolet autó beépített rádióval és két tartalék gumival eladó. Érdeklődni 24—75 telefonszám alatt. 1026

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Modern ebédlő és háló költözködés miatt eladó. IV., Bulev Carol 56. ajtó 9. 1024

Dőhálószoba és konyhaberendezés eladó a készítőnél. Földi asztalos II., Str. S. Barnutiu 80. a 2-es villamos megállóhoz közel. 1020

Eladó antik szelekrény, virágállvány, tojlette, képek kalotaszegi abrosz szalvétákkal, előszobapad, asztal, spanyol fal, kirakatszelekrény, stélázi, fászláda, Színházi Élet. Megtekinthető, a délelőtti órákban III., Str. Romulus 7 ajtó 6. 1031

Tegye széppé otthonát, dísz tárgyakat, szőnyegeket legolcsóbban vehet. cserélhet Sternbergnél Str. Mercy 1. 537

Postómesterek figyelmebe.

A legújabb, legmodernebb mintalapok, valamint

külföldi gummilaink és spritzpisztolyok

továbbá festék-, lakk- és ecsetárúk nagy választékban legolcsóbban
Kertész Lajos festéküzletben
Gyárvaros, Str. Dacilor 8. Orsós hentes mellett

Jégselekrények

Szőlő- és fapernetező és mindenféle vasárú kapható

Petru Jäger

Timisoara IV., Bul. Carol I. 38.
Telefon: 29—37.

Kertibutorok

és egyéb vasbutorok (ágyak, gyermekágyak, drótmatrácok, mosdók stb.) nagy választékban I-a minőségben

Bozsák M. és Fia R. T.

Temesvár II., Str. Gloriei 11.
Telefon: 37—08.

Külföle

Nyaralásra 8—10 éves kisleányomat hegyes vidékre feltétlen őrle családdal kiadnám. Németül beszélő család előnyben. Részletes tájékoztatást a kiadóba. „Fizető vendég” jellegre kérek. 882

Jólmenő fűszerüzlet augusztus 1-re a IV. kerületben Bulev. Berthelot 2 szám alatt kiadó. Bővebbet I. Str. Paul Chinezul 4. 1029

Fischer Lőrinc névre szóló katonai-könyv (livret) elveszett, megtalálása kéri, vagy a kiadóba, vagy a meghalati rendőrségen leadni. 1025

Figyelem! AURA "Megnyit!"

fiókja a Scherter-házban
I., Strada Eminescu 5 szám.

Blondel rámak gyártása

Művész keretek nagy választéka. Mindennemű keretkészítések gyorsan, szépen, olcsón.

Szíves pártfogást kér: FOLDVARY

"CRISTAL" vegytisztító reklám

Férfi öltöny 98 lei
Átmeneti kabát 98 lei
Női ruhák 50—60 lei
IV. Str. Bonnaz No. 1.

Legmodernebb fűtőemlő és virágos takaréktűzhelyek legolcsóbban!
JUNGINGER
Timisoara, II. strada Timocului I.

Hirdessen
a Déli Hírlap-ban